

PROGRAMUL SPECIAL DE ADERARE PENTRU AGRICULTURĂ ȘI
DEZVOLTARE RURALĂ ÎN ROMÂNIA

ACORDUL MULTIANUAL DE FINANȚARE

dintre

COMISIA COMUNITĂȚII EUROPENE ÎN NUMELE
COMUNITĂȚII EUROPENE

și

ROMÂNIA

ACORDUL MULTIANUAL DE FINANȚARE

Comisia Comunității Europene, numită în continuare “Comisia”, acționând pentru și în numele Comunității Europene, denumită în continuare “Comunitate”

pe de o parte, și

Guvernul României acționând pentru și în numele României, denumit în continuare România

pe de altă parte

numite în continuare “Părți contractante”,

Întrucât:

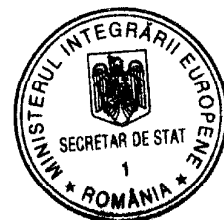
- (1) Un Program Special de Preaderare pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (numit în continuare "SAPARD") care furnizează o contribuție financiară a Comunității, a fost stabilit prin Regulamentul Comisiei (EC) Nr. 1268/1999 din 21 Iunie 1999 privind suportul Comunității pentru măsurile de preaderare în domeniul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în țările candidate din centrul și estul Europei în perioada de preaderare⁶.
- (2) România este eligibilă a fi beneficiară în cadrul SAPARD.
- (3) România a aprobat un plan pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală și l-a prezentat, ca Program, Comisiei pentru aprobare.
- (4) Planul a fost aprobat ca Program pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală printr-o Decizie luată în conformitate cu Articolul 4 (5) din Regulamentul (CE) nr.1268/1999, în data de 12.12.2000. Este necesar să se stabilească condițiile pentru execuția Programului pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, și orice amendament la acesta, în România.
- (5) Programul trebuie să fie executat pe o bază descentralizată urmând Decizia Comisiei ce conferă managementul asistenței unei agenții în România, luată în conformitate cu Articolul 12(2) din Regulamentul Comisiei (EC) Nr. 1266/1999 din 21 Iunie 1999 privind coordonarea ajutorului către țările candidate în cadrul strategiei de preaderare și care modifică Regulamentul Comisiei (EC) Nr. 3906/89⁷;

SE ADOPTĂ URMĂTORUL ACORD:

---

⁶ OJ L 161, 26.6.1999, p. 87

⁷ OJ L 161, 26.6.1999, p. 68

Articolul 1

Obiectiv

1. Acest Acord stabilește cadrul administrativ, legal și tehnic conform căruia Programul pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală și orice amendamente la acesta, (numit în continuare Programul), vor fi executate în România. Cu privire la respectarea acestui Acord trebuie să se înțeleagă că aceasta include și respectarea Programului, a Acordului(lor) Anual de Finanțare și a Deciziei Comisiei la care face referire articolul 3(1) din Secțiunea A din Anexa.
2. România va asigura execuția adecvată a Programului în România pe o bază descentralizată, în conformitate cu prevederile acestui Acord.
3. În caz de conflict, prevederile acestui Acord vor prevala față de cele din Program.

Articolul 2

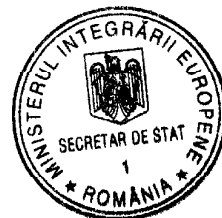
Acordul Anual de Finanțare

1. După aprobarea de către Comisie a Programului și încheierea prezentului Acord, un Acord Anual de Finanțare va trebui să fie încheiat în fiecare an.
2. Angajamentul financiar al Comunității va fi stabilit în Acordurile Anuale de Finanțare. Acestea sunt singurele instrumente care determină un angajament financiar din partea Comunității către România. Fiecare Acord Anual de Finanțare va stabili:
  - (a) doar pentru anul respectiv, angajamentul financiar maxim al Comunității pentru România și perioada de valabilitate a acestui angajament.
  - (b) acolo unde este cazul, amendamente la prevederile acestui Acord.
3. Prin aderarea la Uniunea Europeană, România va pierde dreptul la finanțare în cadrul Programului.

Articolul 3

Inspecție și Audit

1. Comisia și Curtea de Conturi a Comunității Europene (numită în continuare "Curtea de Conturi") va avea dreptul, cu privire la execuția Programului, de a trimite agenți sau reprezentanți autorizați, pentru a îndeplini:
    - (a) misiuni financiare, tehnice sau de auditare în România;
    - (b) inspecții legate de neregularități și fraude.
- Astfel de misiuni, auditări sau inspecții pot implica, în particular, o examinare a sistemelor și procedurilor, inspecții la fața locului asupra:
- proiectelor și beneficiarilor, și

- - în particular cu referire la verificarea realității economice a ofertelor și recepțiilor, ca și a certificatelor de origine, furnizorilor de bunuri și servicii către beneficiari cărora li s-a acordat asistență în cadrul Programului.

Comunitatea va anunța anticipat autoritățile din România în ceea ce privește aceste misiuni și auditări.

2. România va păstra înregistrări și bilanțuri adecvate pentru identificarea proiectelor și, unde este cazul, a serviciilor finanțate de Program în conformitate cu procedurile contabile adecvate, luând în considerare cerințele acestui Acord.

Se va asigura că agenții sau reprezentanții la care s-a făcut referire în paragraful 1 au dreptul să inspecteze toată documentația relevantă, sistemele și conturile aparținând proiectelor și, unde este cazul, a serviciilor finanțate în cadrul Programului.

Se va asigura că, nu mai târziu de data la care proiectele sunt selectate, toți beneficiarii sunt informați cu privire la faptul că agenții sau reprezentanții la care s-a făcut referire în paragraful 1 au dreptul de a realiza inspecții la fața locului.

3. România va furniza la cererea agenților și reprezentanților la care s-a făcut referire în paragraful 1 toate documentele și informațiile, inclusiv cele create sau înmagazinate pe suport electronic, legate de angajamentele și cheltuielile finanțate în cadrul Programului și va lua măsurile necesare pentru a facilita munca agenților mai sus menționați și a reprezentanților Comunității în cadrul acestui Acord.

Articolul 4 Rezolvarea diferendelor

Diferendele între Părțile Contractante legate de acest Acord vor fi rezolvate în conformitate cu Secțiunea G din Anexă.

Articolul 5 Limba folosită

1. Orice comunicare între Comisie și România legată de acest Acord se va face în limba engleză.
2. România se va asigura că pentru examinarea de către Comisie la care se face referire în Articolul 3 (1) din Secțiunea A din Anexă, legislația națională relevantă, manualele cu proceduri scrise, liniile directoare, listele de verificări privind controlul standard, notificările administrative relevante, documentele și formularele standard vor fi disponibile în limba engleză. În cazul în care este necesară documentație în alt scop decât cel de examinare, dar aceasta nu este disponibilă în limba engleză, România va asigura textele în limba engleză cu promptitudine, în urma unei cereri din partea Comisiei.

Articolul 6
Rezilierea Acordului

1. Comisia și România vor monitoriza, în conformitate cu obligațiile lor specifice, implementarea Programului în cadrul acestui Acord. Fără a afecta drepturile și obligațiile care rezultă din acest Acord, oricare din Părțile Contractante pot rezilia acest Acord dacă cealaltă parte nu reușește să-și îndeplinească oricare din obligațiile sale referitoare la acest Acord. În cazul în care una dintre părți detectează un astfel de eșec, trebuie să înștiințeze imediat cealaltă parte.

2. În cazul detectării unei neconformități cu obligațiile din acest Acord, Comisia:

- (a) va notifica România cu privire la intențiile sale, cu justificarea (justificările) necesare, și,
- (b) își rezervă dreptul, cu privire la Program, dar fără a afecta Deciziile la care se face referire în Articolele 11 și 12 din Secțiunea A din Anexă:
  - (i) de a face corecții financiare împotriva României,
  - (ii) de a înceta transferul banilor spre România,
  - (iii) de a înceta preluarea oricarei noi obligații din partea Comunității, și
  - (iv) dacă este cazul, de a rezilia Acordul cu efect din momentul în care a fost detectată prima dată neconformitatea.

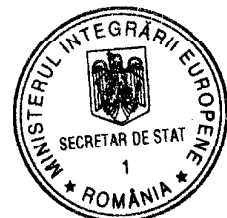
Articolul 7
Condițiile detaliate

Condițiile detaliate privind executarea acestui Acord sunt stabilite în Anexă, după cum urmează:

Secțiunea A	Managementul financiar,
Secțiunea B	Managementul, Monitorizarea și Evaluarea Programului,
Secțiunea C	Prevederi generale,
Secțiunea D	Declarațiile anuale și trimestriale de cheltuieli,
Secțiunea E	Liniile directoare pentru Organismul de Certificare,
Secțiunea F	Textul legislației Comunității la care se face referire în Reglementarea CE Nr. 2222/2000 privind regulile financiare aplicabile la SAPARD ³ adaptate acestui Acord,
Secțiunea G	Rezolvarea diferendelor.

Anexa la acest Acord trebuie să formeze parte integrantă.

³ OJ L 253, 7.10.2000, P.5

Articolul 8
Puncte de contact

Correspondența privind orice aspect legat de scopul acestui Acord, dacă este cazul, menționând numărul și titlul Programului, va fi adresată astfel:

pentru Comunitate:

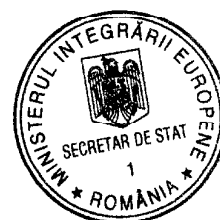
Comisia Comunitatilor Europene
Directia Generala pentru Agricultura,
Unitatea SAPARD
Rue de la Loi, 200 B-1049 Brussels
Telefon: 00 32 2 2967 337
Fax: 00 32 2 29 51746
E-MAIL: agri-sapard@cec.eu.int

pentru România:

Ministerul Integrării Europene
Str. Apolodor nr.17, latura Nord, sector 5 București
Telefon: 00 40 1 301 16 23
Fax: 00 40 1 301 16 26
E-mail: eugen.teodorovici@mie.ro

Articolul 9
Intrarea in vigoare

Acest Acord va intra in vigoare la data la care ambele Parti Contractante si-au notificat una alteia indeplinirea tuturor formalitatilor necesare pentru incheierea sa.

Articolul 10

Semnare

Acest Acord trebuie să fie elaborat în doua exemplare în limba engleză și limba română, doar textul în limba engleză fiind autentic.

Semnat la Bruxelles, în ziua a doua a lunii februarie, anul două mii unu.

Pentru:

Comisia Comunității Europene:

Franz Fischler
Membru al Comisiei Europene

Pentru:

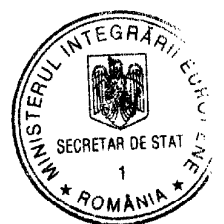
România:

Hildegard Puwak
Ministrul integrării europene – coordonatorul național al asistenței

ANEXA

SECTIUNEA A
MANAGEMENTUL FINANCIAR

Secțiunea A
Managementul financiar

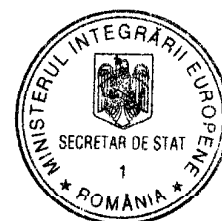
Articolul 1
Scop

Această Secțiune stabilește prevederile financiare pentru execuția Programului. Execuția Programului trebuie să facă obiectul adoptării Deciziei Comisiei care acordă managementul asistenței unei Agenții și în condițiile contextului acelei Decizii.

Articolul 2
Definiii

Pentru obiectivele Acordului, următoarele definiții trebuie să fie aplicate:

- (a) **“Fondul Național”** înseamnă organismul numit de România și aflat sub responsabilitatea Responsabilului Național cu Autorizarea, care acționează în calitate de Autoritate Competentă;
- (b) **“Autoritatea Competentă”** înseamnă organismul din România care
- (i) conferă, monitorizează și retrage acreditarea Agenției SAPARD,
  - și
  - (ii) numește un Organism de Certificare;
- (c) **“Agenția SAPARD”** înseamnă organismul stabilit de România și funcționând sub responsabilitatea acesteia și care îndeplinește o funcție de implementare și o funcție de plată. Doar o singură Agenție SAPARD poate fi acreditată în orice moment în România;
- (d) **“Organismul de Certificare”** înseamnă organismul care este independent operațional de Agenția SAPARD și stabilește atestarea conturilor, raportează asupra sistemelor de management și control și verifică elementele de co-finanțare;
- (e) **“Contul euro SAPARD”** înseamnă contul deschis de către Responsabilul Național cu Autorizarea, în numele României, și aflat sub responsabilitatea acestora, într-o instituție financiară sau la trezorerie, care poartă dobânda în condiții comerciale normale, pentru a primi plățile menționate în Articolul 7 al acestei Secțiuni și utilizat exclusiv pentru tranzacțiile SAPARD, menținut în euro și nefăcând obiectul nici unei taxe sau vreunui impozit;
- (f) **“Anul financiar”** înseamnă anul calendaristic de la 1 Ianuarie la 31 Decembrie,
- (g) **“Măsura”** înseamnă mijlocul prin care o prioritate este implementată, care permite proiectelor să fie cofinanțate; unei măsuri i se alocă o contribuție din partea Comunității și a României, ca și un set de sarcini specifice;
- (h) **“Proiect”** înseamnă orice operație întreprinsă de beneficiarul final în cadrul Programului;
- (i) **“Beneficiar final”** înseamnă organizația publică sau privată care preia responsabilitatea realizării unui proiect;

(j) “**Contribuția Comunității**” înseamnă partea cofinanțată de Comunitate din cheltuielile publice totale eligibile efectuate în cadrul Programului;

(k) “**Cheltuieli publice**” înseamnă cheltuielile Comunității plus alte cheltuieli publice ale tuturor organismelor publice din România.

Articolul 3

Conferirea managementului asistenței

1. România va permite Comisiei să verifice respectarea condițiilor de la Punctul 1 și Punctul 3 din Secțiunea F, numite în continuare în această Secțiune “condițiile”, și din Articolul 4, Articolul 5, Articolul 6 și articolul 14 din aceasta Secțiune, înainte de luarea Deciziei care conferă managementul asistenței unei Agenții.

Pentru stabilirea respectării condițiilor și Articolelor menționate în primul subparagraf, Comisia:

(a) va examina procedurile și structurile Fondului Național legate de implementarea Programului și procedurile și structurile Agenției SAPARD și, dacă este cazul, procedurile și structurile altor organisme cărora li s-au delegat sarcini în conformitate cu Articolul 4 (3), Articolul 5 (3) și Articolul 6 (5) ale acestei Secțiuni;

(b) va realiza verificări la fața locului.

2. România va trebui să se asigure, întotdeauna, că Responsabilul Național cu Autorizarea Finanțării din România poartă întreaga responsabilitate financiară și obligația pentru fondurile primite din contribuția Comunității. Responsabilul Național cu Autorizarea Finanțării va fi punctul de contact pentru informațiile financiare transmise între Comisie și România.

3. Decizia de a conferi managementul asistenței unei Agenții în România poate fi luată pe o bază provizorie, asigurând respectarea condițiilor și Articolelor la care se face referire în primul subparagraf din paragraful 1.

Articolul 4

Atribuțiile Autorității Competente

1. România se va asigura că, înainte de acreditarea Agenției SAPARD, Autoritatea Competentă trebuie să fie sigură că aranjamentele administrative, contabile, de plată și de control intern ale Agenției oferă următoarele garanții:

(a) admisibilitatea cererilor și respectarea acestui Acord sunt verificate înainte de autorizarea plății;

(b) angajamentele și plățile efectuate sunt înregistrate corect și în întregime în conturi;

(c) documentele necesare sunt transmise la momentul și în formatul cerut;

(d) eligibilitatea cererilor și respectarea acestui Acord sunt verificate înainte de semnarea contractelor cu beneficiarii și înregistrarea angajamentului.

Agenția SAPARD trebuie să păstreze toată documentația care justifică plățile efectuate și documentele cu privire la efectuarea controalelor administrative și fizice stabilite. Acolo unde documentația este păstrată de către organismele responsabile pentru autorizarea cheltuielii, aceste organisme trebuie să transmită rapoarte către Agenția SAPARD cu privire la numărul

de verificari făcute, conținutul acestora și la acțiunile întreprinse ca urmare a rezultatelor acestor verificări.

2. România se va asigura că decizia Autorității Competente de a acredita Agenția SAPARD este luată pe baza unei examinări care acoperă structurile și procedurile privind aranjamentele la care se face referire în paragraful 1. Examinarea va include, în special, aranjamentele care au fost adoptate pentru a proteja interesele Comunității, cu privire la tranzacțiile ce vor fi finanțate prin Program, ținând seama de Articolul 5 și Articolul 14 din această Secțiune, și anume:

- (a) execuția plăților;
- (b) protecția trezoreriei;
- (c) securitatea computerelor;
- (d) menținerea înregistrărilor contabile;
- (e) separarea îndatoririlor și suficiența controalelor interne și externe;
- (f) garanțiile de obținut;
- (g) sumele de colectat;
- (h) selecția proiectelor, ofertarea, contractarea;
- (i) respectarea regulilor de achiziție.

3. Examinarea la care se face referire în paragraful 2 trebuie să fie făcută la standardele de audit internațional acceptate.

Autoritatea Competentă poate delega conducerea examinării către alte organisme. În toate cazurile, Responsabilul Național cu Autorizarea, în numele României, va purta întreaga răspundere.

4. Acreditarea poate fi oferită provizoriu pentru o perioadă care urmează să fie fixată în funcție de seriozitatea problemei de care depinde implementarea oricăror schimbări în aranjamentele administrative sau contabile. În situațiile în care este prevăzută o astfel de acreditare provizorie, trebuie să fie respectate Articolul 5 și Articolul 14 ale acestei Secțiuni, în particular, următoarele criterii:

- (i) proceduri scrise;
- (ii) separarea îndatoririlor;
- (iii) aprobarea preproiectelor și verificarea preplăților;
- (iv) procedurile de plată;
- (v) procedurile de contabilitate;
- (vi) securitatea computerelor;
- (vii) audit intern, și unde este cazul, prevederi pentru achiziții publice.

5. Autoritatea Competentă trebuie să se asigure că sistemul de contabilitate al Agenției SAPARD respectă standardele de contabilitate internațional acceptate.

6. Dacă Autoritatea Competentă este sigură că Agenția SAPARD respectă toate cerințele relevante, trebuie să-și înceapă acreditarea. Altfel, trebuie să trimită Agenției SAPARD instrucțiunile legate de aranjamentele administrative și de contabilitate, și în particular, cele legate de orice condiții cerute Agenției SAPARD care trebuie să fie îndeplinite înainte de acreditare.

7. Responsabilul Național cu Autorizarea Finanțării trebuie să comunice Comisiei următoarele particularități despre Agenția SAPARD care îl acreditează să ducă la îndeplinire sarcinile stabilite în Articolul 5:

- (a) numele și statutul Agenției SAPARD;

- (b) condițiile administrative, de contabilitate și control intern sub care sunt realizate plățile legate de implementarea Programului;
- (c) actul acreditării care trebuie să conștie într-o confirmare scrisă prin care se confirmă faptul că organismul respectă criteriile de acreditare și, acolo unde este cazul, trebuie să stabilească instrucțiuni cu privire la schimbări și la perioadă;
- (d) informații cu privire la următoarele:
  - (i) responsabilitățile investite în ea;
  - (ii) alocarea responsabilităților între departamentele sale;
  - (iii) relațiile sale cu alte organisme, publice sau private, care de asemenea au responsabilități pentru executarea măsurilor pentru care se fac cheltuieli în cadrul Programului;
  - (iv) procedurile prin care cererile beneficiarilor sunt primite, verificate și validate și prin care cheltuiala este autorizată, platită și contabilizată;
  - (v) previziunile pentru audit intern.

Responsabilul Național cu Autorizarea Finanțării trebuie să informeze Comisia în avans asupra oricaror schimbări propuse la aceste particularități înainte ca ele să fie implementate.

8. România se va asigura că Autoritatea Competentă monitorizează acreditarea și, dacă se constată o neindeplinire în respectarea oricărui criteriu stabilit în paragraful 4(i) până la (vii) prin operațiuni ale Agenției SAPARD, va retrage imediat acreditarea. Responsabilul Național cu Autorizarea Finanțării trebuie să informeze imediat Comisia.

Articolul 5

Atribuțiile de implementare și plată ale Agenției SAPARD

1. Atribuția de implementare a Agenției SAPARD va cuprinde:

- (a) primirea cererilor de finanțare și publicarea termenilor și condițiilor de eligibilitate,
- (b) selectarea proiectelor, inclusiv cereri pentru prioritizarea criteriilor,
- (c) verificarea cererilor pentru aprobarea proiectelor pe baza termenilor și condițiilor de eligibilitate, și respectarea acestui Acord, incluzând, dacă este cazul, prevederi cu privire la achizițiile publice,
- (d) stabilirea de obligații contractuale în scris între Agenție și beneficiari, incluzând informațiile referitoare la posibile sancțiuni în cazul neconformității cu acele obligații și, dacă este cazul, eliberarea aprobării pentru începerea lucrării,
- (e) realizarea de verificări pe teren pentru stabilirea eligibilității atât înainte, cât și după aprobarea proiectului,
- (f) urmărirea activităților pentru a asigura progresul proiectelor ce sunt implementate,
- (g) raportarea progresului măsurilor ce sunt implementate pe baza indicatorilor,
- (h) asigurarea că beneficiarul este informat cu privire la contribuția Comunității la proiect.

2. Atribuția de plată a Agenției SAPARD trebuie să includă:

- (a) verificarea solicitărilor de plată,
- (b) realizarea de verificări pe teren pentru stabilirea eligibilității plății,
- (c) autorizarea plății,
- (d) executarea plății,
- (e) contabilitatea angajamentelor și a plăților,

- (f) dacă este necesar prin obligațiile contractuale dintre Agenția SAPARD și beneficiar sau prin prevederile Programului, controale asupra beneficiarilor după plata ajutorului pentru a stabili dacă termenii și condițiile de eligibilitate ale ajutorului nerambursabil continuă să fie respectate.

3. În cazul în care funcțiile de implementare și plată nu sunt îndeplinite într-o singură structură administrativă, Agenția SAPARD le poate delega către alte părți care asigură respectarea condițiilor din paragrafele 2.3.1-2.3.8 ale Articolului 14 al acestei Secțiuni. În nici un caz, funcțiile de executare a plăților și funcția de contabilizare a angajamentului și plății stabilite în Articolul 14.1.2 și 14.1.3 al acestei Secțiuni, nu pot fi delegate. Aprobarea proiectului, controalele pe teren și procesele de plată trebuie să se bazeze pe o separare corespunzătoare a atribuțiilor.

4. România se va asigura că orice schimbare propusă în aranjamentele de implementare sau de plată ale Agenției SAPARD, după acreditarea sa, este prezentată Comisiei de către Autoritatea Competentă pentru examinare înainte implementării.

5. România se va asigura că, atunci când Agenția SAPARD nu îndeplinește, de asemenea, funcțiile de Autoritate de Management prevăzute în Articolul 2(c) al Secțiunii B, Agenția SAPARD va comunica acelei autorități informațiile necesare pentru ca aceasta să-și îndeplinească funcțiile.

6. În ceea ce privește investițiile în proiecte de infrastructură de un anumit tip care de obicei generează venit net substanțial, Agenția SAPARD va evalua, înainte de a intra în aranjamente contractuale cu un potențial beneficiar, dacă proiectul este de acel tip. Când se poate ajunge la concluzia că proiectul respectiv este de acel tip, Agenția se va asigura că ajutorul public din toate sursele nu depășește 50% din costul total eligibil.

7. Cu privire la investițiile în proiecte, cu excepția acelor în infrastructură de un tip care nu generează venit net substanțial, Agenția SAPARD se va asigura că acumularea ajutorului public acordat în cadrul Programului din toate sursele nu depășește 50% din costul total eligibil al oricărui proiect. Măsurile pentru pregătirea personalului sunt considerate ca fiind capital uman și nu sunt investiții în sensul acestui paragraf.

Articolul 6

Atribuțiile Organismului de Certificare

1. România se va asigura că atribuțiile Organismului de Certificare vor cuprinde:

- (a) eliberarea unui certificat privind contul anual al Agenției SAPARD precum și pentru contul Euro SAPARD, în ceea ce privește integralitatea, acuratețea și veridicitatea acestor conturi,
- (b) raportarea anuală privind compatibilitatea sistemelor de management și de control ale Agenției SAPARD referitor la capacitatea lor de a asigura conformitatea cheltuielilor cu prevederile Articolului 7 (1) al acestei Secțiuni,
- (c) verificarea existenței și corectitudinii elementului de co-finanțare național specificat în Articolul 8 (2) al acestei Secțiuni.

2. Organismul de Certificare trebuie să fie un departament sau un organism care este independent din punct de vedere operațional față de Agenția SAPARD și care are o vocație tehnică potrivită.

3. Certificatul la care se face referire în paragraful 1 trebuie să se bazeze pe o examinare a procedurilor și pe un eșantion al tranzacțiilor. Trebuie să acopere conformitatea plăților cu acest Acord, în ceea ce privește capacitatea structurilor administrative ale Agenției SAPARD și ale Fondului Național de a asigura că această conformitate a fost verificată înainte ca plata să fi fost făcută.

4. Raportul la care face referire paragraful 1(b) trebuie să stabilească dacă:

- (a) procedurile Agenției SAPARD, în particular cele cu privire la criteriile și funcțiile din Articolele 4, 5 și 14 ale acestei Secțiuni, sunt în așa fel încât să ofere suficiente garanții că operațiunile desfășurate de Program respectă acest Acord și ce recomandări au fost făcute pentru îmbunătățirea sistemelor,
- (b) conturile anuale la care se face referire în Articolul 11 al acestei Secțiuni sunt în concordanță cu registrele și înregistrările Agenției SAPARD,
- (c) declarațiile de cheltuieli prevăzute în Articolul 9 al acestei Secțiuni și Secțiunea D sunt înregistrări adevărate, complete și clare ale operațiilor cuprinse în Program;
- (d) interesele financiare ale Comunității sunt protejate în mod corespunzător în ceea ce privește sumele ce trebuie să fie colectate și unde este cazul garanțiile obținute;
- (e) recomandările de îmbunătățire a sistemelor adresate Agenției SAPARD au fost urmate;
- (f) orice tranzacții neobișnuite sau dificultăți tehnice au fost experimentate în ceea ce privește anul financiar în cauză;
- (g) orice modificare semnificativă a fost realizată de la ultimul raport de informare;

Raportul trebuie să fie însoțit de informații privind numărul și calificările personalului care efectuează auditul, munca realizată, numărul tranzacțiilor examinate, nivelul de materialitate și încredere obținut, asupra oricărei slăbiciuni depistate și recomandări făcute pentru îmbunătățire și asupra operațiunilor Organismului de Certificare și ale celorlalte organisme de audit, din interiorul sau exteriorul Agenției SAPARD de la care s-a obținut o parte sau întreaga siguranță a Organismului de Certificare în ceea ce privește chestiunile raportate.

5. Organismul de Certificare își va conduce examinarea în conformitate cu standardele de audit acceptate internațional și cu liniile directoare stabilite în Secțiunea E. Dacă organismul numit este Biroul Național de Audit sau un echivalent, acesta poate delega o parte sau toate atribuțiile de examinare specificate în paragraful 3 asigurând îndeplinirea efectivă a sarcinilor. Organismul de Certificare poartă întreaga responsabilitate pentru sarcini în toate cazurile.

6. Verificările trebuie să fie efectuate atât în timpul cât și după sfârșitul fiecărui an financiar.

7. Responsabilul Național cu Autorizarea Finanțării trebuie să se asigure că raportul Organismului de Certificare asupra contului anual și raportul de audit asupra constatărilor sale la care se face referire în paragraful 1 trebuie să fie stabilite în particular dacă se obține o siguranță rezonabilă că, conturile care trebuie să fie transmise Comisiei sunt adevărate, complete și clare și că procedurile de control intern au operat satisfăcător. Certificatul și raportul trebuie să fie redactate până cel târziu 15 aprilie anul următor anului financiar în cauză și comunicate de către Autoritatea Competentă Comisiei cel târziu până la data de 30 Aprilie. Comitetul de Monitorizare la care se face referire în Articolul 7 al Secțiunii B trebuie să primească o copie a raportului.

Articolul 7
Angajamentele și plățile de la Comisie

1. Doar Asistența SAPARD acordată în conformitate cu prevederile acestui Acord va face obiectul cofinanțării de către Comunitate.

2. Plățile efectuate de Comisie din contribuția Comunității vor fi făcute în conformitate cu Acordul(rile) Anual(e) de Finanțare la care se face referire în Articolul 2 al acestui Acord în contul euro SAPARD și vor arăta că verificările la care se face referire în Articolul 9 al acestei Secțiuni nu indică nici o problemă. Responsabilul Național cu Autorizarea Finanțării trebuie să comunice Comisiei detaliile acestui cont așa cum se arată în Formularul D3 din Secțiunea D.

3. Plățile trebuie să fie făcute în contul primului angajament deschis.

Angajamentele din bugetul Comunității pentru România trebuie făcute în conturile Comunității pe baza deciziei Comisiei care autorizează semnarea fiecărui acord anual de finanțare.

Angajamentele trebuie, ca o regulă generală, să fie efectuate anual. Primul angajament în conturile Comisiei pentru România trebuie făcut atunci când a fost luată decizia Comisiei care autorizează semnarea Acordului Anual de Finanțare. Angajamentele ulterioare trebuie să fie efectuate în fiecare an prin decizia Comisiei care autorizează semnarea Acordului Anual de Finanțare. Fiecare angajament anual trebuie să fie stabilit în Acordul Anual de Finanțare.

4. Comisia va dezangaja automat

(a) întregul angajament ce privește oricare an dacă semnarea Acordului Financiar Anual nu s-a realizat până la sfârșitul anului următor;

(b) orice parte a unui angajament care nu a fost stabilit prin plata în cont sau pentru care nu s-a primit o cerere de plată conținând toate elementele care să permită plata de către Comisie în conformitate cu paragraful 6 până la sfârșitul celui de-al doilea an de după anul în care s-a făcut angajamentul.

5. Cu condiția disponibilității alocării, Comisia va face o plată inițială în avans în contul Euro SAPARD. Această plată, care poate fi făcută în mai mult de o tranșă, nu va depăși 49% din angajamentul anual față de România, stabilit în primul Acord Anual de Finanțare. Plata va fi făcută după adoptarea Programului cu condiția ca, acreditarea Agenției SAPARD să fi fost supusă deciziei specificată în Articolul 3 (1) al acestei Secțiuni, și după încheierea prezentului Acord și a primului Acord de Finanțare Anual. Plata va fi rambursată în euro cu toate dobanzile acumulate dacă, în conformitate cu Articolul 9 al acestei Secțiuni, nu este primită nici o cerere de plată acceptabilă de către Comisie în termen de 18 luni de la data acelei plăți.

Dacă plata în avans este mai mică de 49%, cererile pot fi prezentate Comisiei pentru plăți suplimentare în avans în limita generală, bazate pe suma declarațiilor de cheltuieli menționate în articolul 8 (1) (b) din această Secțiune, încă neonorate. Cu condiția disponibilității alocării, Comisia va face plăți ulterioare în avans care să reflecte această necesitate anticipată.

În timpul derulării Programului, Responsabilul Național cu Autorizarea Finanțării trebuie să utilizeze plata în avans doar pentru a plăti contribuția Comunității la cheltuielile în conformitate cu acest Acord. Toate dobanzile obținute la plata în avans trebuie să fie utilizate în exclusivitate pentru Program.

6. Plățile intermediare, altele decât cele în avans, trebuie să fie făcute de către Comisie pentru a rambursa cheltuiala plătită de fapt în cadrul Programului așa cum este atestat de Responsabilul Național cu Autorizarea Finanțării în conformitate cu Articolul 9 al acestei Secțiuni. Astfel de plăți trebuie să fie calculate și făcute la nivelul măsurilor conținute în Planul financiar al Programului.

Acestea trebuie să fie supuse următoarelor condiții:

- (a) ultimul raport anual de implementare datorat, care conține informațiile specificate în articolul 8(5) din Secțiunea B, trebuie să fie înaintat Comisiei;
- (b) evaluarea intermediară la care se face referire în Articolul 10 din secțiunea B, acolo unde este cazul, trebuie să fie trimisă Comisiei;
- (c) cheltuiala pe măsură trebuie să fie în concordanță cu Programul, incluzând acolo unde este cazul, flexibilitate între măsuri și în limitele contribuției Comunității, urmărind Acordul Anual de Finanțare încheiat;
- (d) orice recomandări, așa cum se specifică în Articolul 8(3) al Secțiunii B, trebuie să fi fost respectate într-o perioadă de timp specificată, sau acolo unde aceste recomandări au fost destinate să remedieze erori serioase ale sistemului de monitorizare sau management, erori care subminează managementul financiar al Programului, România să fi comunicat motivele pentru care nu a fost întreprinsă nici o acțiune; orice cerere a Comisiei pentru acțiuni de corectare trebuie să fie respectată;
- (e) trebuie să se țină cont de consecințele financiare ale oricăror Decizii luate în concordanță cu Articolul 11 și Articolul 12 ale acestei Secțiuni;
- (f) furnizarea informațiilor solicitate de Comisie, necesare pentru a clarifica orice elemente relevante privind cererile de plată.

România și Responsabilul Național cu Autorizarea Finanțării trebuie să fie informați imediat de către Comisie dacă oricare din aceste condiții nu este îndeplinită. Ei trebuie să ia măsurile necesare pentru a remedia situația înainte ca cererea de plată să fie acceptată.

7. Totalul combinat al plăților la care se face referire în paragrafele 5 și 6 și care sunt realizate cu privire la Program, înainte ca plata să fie făcută în conformitate cu paragraful 8, nu trebuie să depășească 95% din angajamentul Comunității pentru Program.

8. Balanța finală a programului trebuie să fie platită dacă:

- (a) Responsabilul Național cu Autorizarea Finanțării trimite Comisiei, în 6 luni de la termenul limita al plății stabilit în Acordul Anual de Finanțare, o declarație de cheltuieli certificată care este plătită în concordanță cu articolul 9 al acestei secțiuni;
- (b) Raportul final de implementare a fost trimis și aprobat de către Comisie;
- (c) A fost adoptată Decizia la care se face referire în Articolul 11 și Articolul 12 ale acestei Secțiuni.

Articolul 8
Plățile de la Agenția SAPARD

1. România se va asigura că plățile de la Agenția SAPARD către beneficiar sunt:

- (a) făcute în moneda națională și debitate corespunzător în contul Euro SAPARD. Ordinul (ordinele) de plată către beneficiar (beneficiari) sau către delegații săi (lor) va fi eliberat, ca regulă generală, în 5 zile de la aceasta debitare,

(b) bazate pe declarațiile de cheltuieli făcute de beneficiar, evidențiate prin facturile originale primite sau prin alte documente justificative dacă, conform Programului, asistența nu este o funcție de cheltuială. Astfel de declarații vor include doar cheltuieli sau, în cazul în care asistența nu este o funcție de cheltuială, evenimente care au avut loc nu mai devreme de data la care a fost încheiat contractul prin care solicitantul devine beneficiar în cadrul Programului pentru proiectul respectiv, cu excepția celor ce privesc studiile de fezabilitate și altele legate de acestea, dar în nici un caz nu se vor referi la proiectele selectate, contractele încheiate de către sau în numele Agenției SAPARD și beneficiari, cheltuiala plătită mai devreme de data specificată în decizia Comisiei la care se face referire în Articolul 3 (1) din această Secțiune. Dacă facturile originale sau alte documente justificative la care se face referire în acest subparagraf nu sunt reținute de către Agenția SAPARD după primire, Agenția SAPARD se va asigura că se vor face copii și se vor face aranjamente pentru a se asigura că originalele se vor putea consulta cu ocazia auditului și inspecției.

2. Agenția SAPARD se va asigura că, contribuția Comunității va fi realizată simultan cu cheltuiala publică de la toate organismele publice. Totuși, în cazul beneficiarilor din sectorul public, contribuția Comunității poate fi făcută mai târziu decât cea de la alte organisme publice. În nici un caz contribuția Comunității nu va fi făcută înainte de contribuția altor organisme publice din România.

3. Agenția SAPARD se va asigura că, cheltuiala publică totală a tuturor organismelor publice din România pentru fiecare măsură și proiect este identificabilă la nivelul Agenției SAPARD.

4. Agenția SAPARD va păstra înregistrări ale fiecărei plăți care trebuie să cuprindă cel puțin următoarele informații:

- (a) suma în monedă națională ;
- (b) suma corespunzătoare în Euro;

Proporțiile contribuțiilor naționale și ale Comunității în cheltuiala publică și ale cheltuielii totale publice în costul total eligibil, trebuie să fie determinate în moneda națională.

5. Agenția SAPARD se va asigura că orice sumă(e) care a fost plătită inadecvat în exces față de suma datorată, care a fost semnalată și care a fost încorporată în declarațiile de cheltuieli evidențiate în contul euro SAPARD, va fi înregistrată în termen de 5 zile în contul euro SAPARD și dedusă din următoarea cerere de plată către Comisie la care se face referire în Articolul 9 al acestei secțiuni.

6. Agenția SAPARD va asigura o tratare în timp util a cererilor de plată de la beneficiari. În cazul în care intervalul dintre primirea documentației justificative necesară pentru plată și eliberarea ordinului de plată depășește trei luni, co-finanțarea Comunitară poate fi redusă.

Articolul 9

Cererea de plată de la Comunitate

1. Agenția SAPARD va prezenta trimestrial Comisiei cereri de plată, în conformitate cu formularul nr. D-1 așa cum este stabilit în Secțiunea D, semnate, certificate și transmise de către Responsabilul Național cu Autorizarea, în numele României, în decurs de o lună de la sfârșitul fiecărui trimestru. Totuși, cereri suplimentare pot fi prezentate doar dacă se justifică

pe baza riscului soldului net al contului euro SAPARD ca acesta să fi fost epuizat înainte de transmiterea următoarei cereri trimestriale.

2. Comisia va verifica cererile de plată ținând seama de Articolul 7 al acestei Secțiuni.

3. Cheltuiala declarată în cererile de plată va fi rambursată de către Comisie în două luni de la primirea unei cereri de plată acceptabilă, cu condiția ca:

- (a) verificările specificate în Articolul 7(6) și unde este cazul Articolul 7(8) ale acestei Secțiuni, nu au indicat nici o problemă;
- (b) nu a fost decisă nici o suspendare a plăților în ceea ce privește măsura(le) care este/sunt subiectul cererii în cauză;
- (c) există disponibilitatea alocării.

Articolul 10

Rata de schimb și dobânda

1. România se va asigura că rata de schimb înregistrată pentru conversia dintre euro și moneda națională este, pentru România, publicată de către Banca Centrală Europeană pe pagina sa de web la ora 14.15 C.E.T:

- (a) pentru plățile de la Agenția SAPARD, rata din penultima zi lucrătoare la Comisie în luna precedentă lunii în care cheltuiala a fost înregistrată în conturile Agenției SAPARD. Data la care este emis ordinul de plată către beneficiar sau către reprezentanții acestuia trebuie să fie data specificată în conturi;
- (b) pentru plăți necuvenite de către Agenția SAPARD, rata penultimei zile lucrătoare la Comisie din luna precedentă lunii în care plata necuvenită a fost observată pentru prima oară;
- (c) pentru sumele fixate prin decizia de lichidare a conturilor și prin Deciziile de lichidare referitoare la conformitate, rata penultimei zile lucrătoare la Comisie din luna precedentă lunii în care a fost luată Decizia;
- (d) pentru datoriile recuperate în conformitate cu Articolul 14 (2.8) din această Secțiune, rata penultimei zile lucrătoare la Comisie din luna precedentă lunii în care a fost recuperată datoria;
- (e) pentru neregularități recuperate în conformitate cu Articolul 13 din această Secțiune, rata penultimei zile lucrătoare la Comisie din luna precedentă lunii în care suma a fost recuperată;
- (f) pentru dobanzi obținute în contul (conturile) Agenției SAPARD, rata zilei în care dobanda a fost creditată în cont și care trebuie să fie cel puțin lunară.

În cazul în care rata pentru o anumită zi nu este publicată, va fi utilizată rata publicată în cea mai recentă zi lucrătoare anterioară.

2. În cazul în care limitele de timp în Deciziile luate conform Articolelor 11 și 12 ale acestei Secțiuni nu sunt respectate, orice sumă restantă va genera dobândă la o rată egală cu rata Euribor pentru depozite de trei luni publicată de Banca Centrală Europeană plus 1,5%. Acea rată va fi media lunară a lunii în care acele Decizii specificate au fost luate.

3. România se va asigura că dobânda realizată în contul Euro SAPARD va fi utilizată exclusiv pentru Program. Conturile legate de fondurile SAPARD și deschise de către Agenția SAPARD vor fi purtătoare de dobândă în condiții comerciale normale. Dobanzile obținute în aceste conturi atribuibile contribuției comunitare vor fi de asemenea utilizate exclusiv pentru Program și nu vor constitui obiectul nici unor taxe sau impozite. Toate dobanzile atribuibile

contribuției Comunității trebuie să fie adăugate sumelor incluse în Acordurile Anuale de Finanțare și trebuie să fie considerate ca fiind o contribuție suplimentară a Comunității. Modificările corespunzătoare ale Programului vor trebui să fie făcute în conformitate cu Articolul 7 din Secțiunea B.

Articolul 11
Decizia de lichidare a conturilor

1. România se va asigura că Responsabilul Național cu Autorizarea Finanțării trimite Comisiei, cel târziu până la data de 30 Septembrie a anului următor anului financiar de referință, conturile anuale ale Agenției SAPARD însoțite de informațiile la cerere se face referire în articolul 6 (1) al acestei Secțiuni, cu privire la Agenția SAPARD și Fondul Național, și în legătură cu tranzacțiile finanțate în cadrul Programului.

2. Conturile la care se face referire în paragraful 1 trebuie să fie trimise utilizând formularul D2 așa cum este stabilit în Secțiunea D.

3. Cheltuiala declarată pentru o anumită lună trebuie să fie legată de plățile făcute, mai puțin orice încasări.

Data justificativă pentru plăți trebuie să fie data la care Agenția SAPARD a trimis ordinul de plată către o instituție financiară sau beneficiar, sau reprezentanților lor. Data justificativă pentru primire trebuie să fie data la care suma a fost înregistrată în cont.

Cheltuiala declarată poate include corecții la datele raportate pentru luna precedentă în același an financiar.

Pentru un anumit an financiar, trebuie să fie luate în considerare toate tranzacțiile înregistrate în conturile Agenției SAPARD în acel an.

4. Acolo unde plățile datorate în cadrul Programului sunt afectate de cereri, acestea trebuie să fie considerate că au fost făcute în întregime în înțelesul primului subparagraf al paragrafului 3:

- la data plății sumei încă datorate beneficiarului, dacă cererea este mai mica decat cheltuiala stabilită;
- la data stabilirii cheltuielii, dacă cea din urmă este mai mica sau egală cu cererea.

5. Ordinele de plată neexecutate și plățile debitate în cont și apoi recreditate trebuie să fie evidențiate în formularul D2 ca deduceri din cheltuiala cu privire la luna în curs căreia eșecul execuției sau anularea este raportată Agenției SAPARD.

6. Comisia, până cel târziu la 30 Septembrie anul următor anului financiar în cauză, pe baza informațiilor la care se face referire în paragraful 1, va lua o Decizie de lichidare a contului Agenției SAPARD (numită în continuare "Decizia de lichidare a conturilor").

Decizia de lichidare a conturilor trebuie să asigure integralitatea, acuratețea și veridicitatea conturilor prezentate și nu va afecta adoptarea unei Decizii ulterioare de lichidare a conturilor, conform Articolului 12 din această Secțiune.

Decizia de lichidare a conturilor va acoperi, de asemenea, lichidarea contului euro SAPARD și sumele ce urmează să fie creditate în acest cont în conformitate cu Articolul 13(2) și Articolul 14(2.8) din această Secțiune.

7. Comisia va comunica României rezultatele verificărilor sale privind informațiile furnizate împreună cu orice amendamente pe care le propune, cel târziu până la 15 Iulie a anului următor celui financiar de referință. Dacă din motive atribuite României, Comisia nu poate să lichideze conturile României, cel târziu până la data de 30 Septembrie, Comisia va notifica României examinările ulterioare pe care și le propune a le realiza.

8. Suma fixată prin Decizia de lichidare a conturilor va fi în mod normal adăugată sau dedusă din una dintre plățile ulterioare de la Comisie către România. În orice caz, în cazurile în care suma ce urmează să fie dedusă, fixată prin Decizia de lichidare a conturilor, depășește nivelul plăților ulterioare posibile, Responsabilul Național cu Autorizarea, în numele României, trebuie să asigure că suma neacoperită de balanță va fi creditată în euro către Comisie, în două luni de la notificarea Deciziei. Comisia poate, după caz, să decidă că orice sumă ce urmează să fie creditată va fi compensată cu plățile ce trebuie făcute de Comisie către România prin orice instrument comunitar.

Articolul 12

Decizia de lichidare referitoare la conformitate

1. Comisia va lua o Decizie (numită în continuare "Decizia de lichidare referitoare la conformitate") prin care decide că o cheltuială este exclusă de la cofinanțarea Comunității, atunci când constată că această cheltuială nu a fost efectuată în conformitate cu acest Acord.

2. Atunci când, ca rezultat al unei examinări, Comisia consideră că aceasta cheltuiala nu a fost efectuată în conformitate cu acest Acord, va notifica în scris Responsabilul Național cu Autorizarea, înainte ca o Decizie de lichidare referitoare la conformitate să fie luată, despre rezultatele verificărilor sale și va indica acțiunile de corecție de luat pentru a se asigura conformitatea viitoare. Comunicarea trebuie să se refere, acolo unde este cazul, la articolele relevante din acest Acord Multianual de Finanțare, la Program, la Decizia la care face referire în Articolul 3(1) al acestei Secțiuni și la Acordul(rile) Anual(e) de Finanțare.

3. Responsabilul Național cu Autorizarea va da un răspuns în scris în termen de două luni, iar Comisia, în consecință, poate să-și modifice poziția. În cazuri justificate, Comisia poate fi de acord cu extinderea perioadei de răspuns.

După expirarea perioadei de răspuns, Comisia va invita România la o discuție bilaterală și ambele părți vor încerca să ajungă la un acord cu privire la acțiunile ce trebuie întreprinse și la evaluarea gravității abaterilor și a pierderilor financiare pentru Comunitate. Urmare a acestei discuții și după termenul limită fixat de Comisie în timpul discuțiilor pentru transmiterea unor viitoare informații sau, în cazul în care România nu acceptă invitația la întâlnire înainte de termenul limită stabilit de Comisie, după ce acest termen limită a trecut, Comisia va comunica formal concluziile sale României.

Dacă nu se ajunge la nici un acord, Responsabilul Național cu Autorizarea, în numele României, poate solicita să fie inițiată o procedură așa cum este menționat la Punctul 9 din Secțiunea F, în vederea medierii între părțile implicate, în decurs de patru luni. Rezultatele acelei proceduri vor fi stabilite într-un raport redactat de către Organismul de Conciliere ținând seama de prevederile stabilite la Punctul 9 din Secțiunea F. Raportul va fi transmis Comisiei și examinat de aceasta, înainte ca o Decizie de lichidare referitoare la conformitate să fi fost luată.

4. Comisia va evalua sumele ce urmează să fie excluse din motive care se referă în special la gradul de neconformitate. Comisia va lua în considerare natura și gravitatea nerespectării legii și creșterii riscului de pierderi financiare ale Comunității.

5. Un refuz al finanțării nu poate implica o cheltuială pentru o măsură pentru care plata finală a fost efectuată înainte cu 24 de luni de la comunicarea scrisă a Comisiei către Responsabilul Național cu Autorizarea, privind rezultatele acelor verificări în conformitate cu paragraful 2. Aceasta nu se va aplica consecințelor financiare ale neregularităților la care se referă Articolul 13 din aceasta Secțiune. În cazul în care textele necesare pentru realizarea acelor verificări nu sunt disponibile în limba engleză, această perioadă trebuie să fie extinsă până la durata perioadei dintre solicitarea documentelor în limba engleză de către Comisie și primirea lor.

6. În cazurile în care controalele nu au fost corect stabilite sau executate de către Agenția SAPARD, o corecție financiară poate fi aplicată și poate include aplicarea corecțiilor cu cote uniforme al căror nivel trebuie să fie proporțional cu riscul de pierderi financiare pentru Comunitate.

7. Suma de recuperat în conformitate cu Decizia de lichidare privind conformitatea, va fi comunicată Responsabilului Național cu Autorizarea care, în numele României, se va asigura că suma este creditată în contul euro SAPARD în decurs de două luni de la data la care a fost luată Decizia de lichidare privind conformitatea și dedusă din următoarea cerere de plată de la Comisie. Comisia poate totuși să decidă, după caz, că orice sumă ce urmează să-i fie creditată va fi compensată cu plățile ce trebuie făcute de Comisie către România prin orice instrument comunitar.

8. Suma recuperată în conformitate cu Decizia de lichidare referitoare la conformitate nu va fi realocată Programului.

Articolul 13

Prevederi privind neregularitățile și controlul

1. Fără a prejudicia prevederile acestui Acord și în concordanță cu previziunile naționale stabilite prin lege, regulamente sau acțiuni administrative, România va trebui să întreprindă acțiunile necesare pentru:

- (a) a fi mulțumită de faptul că tranzacțiile finanțate prin Program sunt îndeplinite și executate corect;
- (b) a preveni și a rezolva neregularitățile;
- (c) a acoperi sumele pierdute ca urmare a neregularităților și neglijenței.

România trebuie să informeze Comisia în legătură cu acțiunile întreprinse în acest scop și, în particular, de situația procedurilor administrative și juridice.

2. Sumele recuperate, așa cum se specifică în paragraful 1(c), în legătură cu contribuția Comunității, trebuie să fie plătite către Agenția SAPARD care a fost acreditată, și deduse de aceasta din cheltuiala care a fost finanțată de Program.

3. România trebuie să pună la dispoziția Comisiei toate informațiile cerute pentru bunul mers al Programului și trebuie să întreprindă toate acțiunile corespunzătoare pentru a facilita supervizarea pe care Comisia o consideră necesară în cadrul managementului finanțării Comunității, inclusiv controale pe teren.

4. Reprezentanții autorizați numiți de către Comisie să realizeze inspecțiile pe teren trebuie să aibă acces la înregistrări și documente, inclusiv informații create și stocate pe suport magnetic, legate de cheltuiala finanțată prin Program.

Aceștia pot verifica, în particular:

- (a) dacă practicile administrative sunt în concordanță cu acest Acord;
- (b) dacă documentele justificative necesare există și coincid cu tranzacțiile finanțate prin Program;
- (c) condițiile sub care tranzacțiile finanțate prin Program sunt realizate și verificate.

Comisia trebuie să notifice România înainte ca inspecția să fie realizată. Oficialii României pot lua parte la inspecție.

5. La cererea Comisiei și cu acordul României, inspecțiile sau cercetările privind tranzacțiile la care se face referire în acest Acord pot fi realizate de către autoritățile României.

Oficialii Comisiei pot participa de asemenea la aceste inspecții sau cercetări.

6. Fără a aduce prejudicii paragrafelor 1 până la 5, România va aplica prevederile Punctelor 4, 5, 6 și 7 ale secțiunii F privind neregularitățile și organizarea unui sistem informațional în acest domeniu.

Articolul 14

FUNCTIILE ȘI CRITERIILE PENTRU ACREDITARE CA AGENTIE SAPARD

România se va asigura că Agenția SAPARD va executa următoarele:

1. FUNCȚII

1.1. Autorizarea angajamentelor și a plăților: obiectivul acestei funcții este stabilirea sumei care va fi plătită unui solicitant sau delegatului(lor) sau în conformitate cu acest Acord, în special cele care privesc eligibilitatea cererilor de aprobare și a solicitărilor de plată, în conformitate cu angajamentele luate cu ocazia aprobării proiectelor, procedurile de licitare și contractare, și verificarea lucrărilor realizate sau a serviciilor furnizate.

1.2. Executarea plăților: obiectivul acestei funcții este emiterea unei instrucțiuni către bancherul Agenției, sau după caz, către un birou guvernamental de plăți, pentru a plăti suma autorizată solicitantului (sau reprezentatului acestuia).

1.3. Contabilitatea pentru angajamente și plăți: obiectivul acestei funcții este înregistrarea angajamentului și a plății în registre contabile separate ale Agenției cu privire la cheltuielile SAPARD, care în mod normal va fi făcută sub forma unui sistem electronic de procesare a datelor, și pregătirea unor rezumate periodice ale cheltuielilor, incluzând declarațiile periodice și anuale către Comisie. Registrele contabile vor înregistra, de asemenea, detalii privind datoriile de recuperat.

1.4. Controlul: obiectivul acestei funcții este de a verifica faptele pe care sunt bazate cererile și solicitările pentru a verifica conformitatea acestora cu acest Acord și termenii și condițiile angajamentului între Agenția SAPARD și beneficiar. Controalele, după caz, vor include verificări ale selectării preliminare a proiectelor, remăsurători, verificări ale cantității și calității bunurilor sau serviciilor furnizate, o analiză sau un control pe un eșantion, verificări preliminare ale plății și orice alte prevederi speciale pentru implementarea acestui Acord.

cea ce privește eligibilitatea cheltuielii. Pentru a stabili eligibilitatea, controalele vor include, dacă este cazul, examinări de natură tehnică, care pot implica evaluări economico-financiare și verificări de natură științifică, tehnică sau agricolă.

1.5. Raportarea : obiectivul acestei funcții este de a asigura că progresul fiecărui proiect și măsuri individuale este raportat într-un mod care să asigure o implementare efectivă și eficientă a măsurilor.

2. CRITERII

2.1. Structura administrativă a Agenției SAPARD va asigura separarea celor trei funcții de autorizare, execuție și contabilitate. Fiecare dintre aceste funcții va fi responsabilitatea unei sub-unități administrative separate, ale cărei atribuții sunt definite într-o organigramă.

2.2. Agenția SAPARD va adopta următoarele proceduri sau pe acelea care oferă garanții echivalente:

2.2.1 Agenția SAPARD va stabili procedurile scrise detaliate pentru primirea, înregistrarea și procesarea cererilor pentru aprobarea proiectelor, a solicitărilor, facturilor, documentelor justificative și rapoartelor de control, inclusiv o descriere a tuturor documentelor ce trebuie folosite.

Aceste proceduri vor asigura faptul că doar solicitările de plată sau proiectele selectate care corespund criteriilor de selectare a proiectelor, sunt procesate și vor asigura menținerea unui dosar al proiectului cu toată documentația relevantă pentru auditarea proiectului.

2.2.2. Împărțirea îndatoririlor va fi făcută astfel încât nici un funcționar să nu poarte responsabilitatea în orice moment, pentru orice proiect, pentru mai mult de o responsabilitate privind aprobarea proiectelor, autorizarea plății, plata sau contabilitatea pentru sume. Activitatea fiecărui funcționar ce desfășoară una din acele sarcini va fi supravegheată de un al doilea funcționar. Responsabilitățile fiecărui funcționar vor fi definite în scris, și vor fi stabilite limitele financiare autorității lor. Pregătirea personalului se va face în mod adecvat și personalul din poziții sensibile va fi rotit sau va fi supus unei supravegheri crescute.

2.2.3. Fiecare funcționar responsabil cu autorizarea va avea la dispoziție o listă detaliată a verificărilor cerute pentru a fi realizate, și prin documentele justificative ale solicitării va atesta faptul că aceste verificări au fost realizate. Această atestare poate fi făcută prin mijloace electronice cu privire la cerințele de control la care se face referire la punctul 2.2.6.

Va exista evidența verificării muncii realizate de mai mult de un cadru superior de conducere din cadrul personalului. Analiza, evaluarea și aprobarea proiectelor trebuie să fie evidențiate în scris. Analiza proiectului trebuie să se conducă după principiile unui management financiar solid.

2.2.4. O cerere sau solicitare va fi autorizată doar după ce au fost realizate suficiente verificări care să verifice dacă acestea sunt conforme cu acest Acord. Verificările vor include pe cele cerute de prevederile care guvernează măsurile specifice conform cărora este solicitată asistența, și pe cele necesare pentru a preveni și detecta fraudă și neregularitățile referitoare în special la riscurile prezentate.

Ca parte a funcției de autorizare, cererile vor fi supuse verificărilor care includ stabilirea respectării termenilor și condițiilor, eligibilității, completitudinii documentelor, corectitudinii documentelor justificative, datei de primire.

Toate verificările de efectuat vor fi specificate într-o listă de verificare, iar realizarea acestora va fi atestată pentru fiecare cerere și solicitare, sau pentru fiecare serie de cereri sau solicitări.

Referitor la serviciile sau bunurile livrate, controlul trebuie să constea în:

- controlul documentar: pentru a se asigura că datele privind cantitatea, calitatea și prețul bunurilor sau serviciilor din factură corespund cu cele comandate;
- controlul fizic: pentru a se asigura că, cantitatea și calitatea bunurilor sau serviciilor se potrivesc celor menționate în factură sau solicitare.

Acest control al serviciilor sau bunurilor poate fi de asemenea executat în mod continuu în timpul livrării, deci, când sunt realizate plăți inițiale sau intermediare.

2.2.5. Procedurile vor asigura faptul că plata este făcută doar către solicitant, în contul său bancar sau către reprezentantul său. Plata va fi executată de către bancherul Agenției, sau, după caz, de un birou guvernamental de plăți, sau cu cecul expediat, ca o regulă generală, în 5 zile de la data debitării contului euro SAPARD.

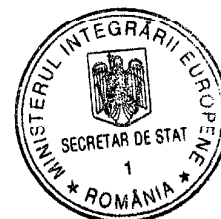
Toate plățile pentru care transferurile nu sunt efectuate vor fi recreditate în contul euro SAPARD în termen de 5 zile de la notificarea neexecutării lor.

Sumele rezultate din cecuri neîncasate în perioada validității lor, vor fi creditate în contul euro SAPARD în termen de 5 zile de la notificarea neexecutării lor.

Nici o plată nu va fi făcută în numerar. Aprobarea funcționarului responsabil cu autorizarea și supervizorul acestuia, poate fi făcută prin mijloace electronice, asigurându-se un nivel corespunzător de securitate, iar identitatea semnatarului este introdusă în înregistrările electronice.

2.2.6. Dacă cererile, solicitările sau facturile sunt procesate folosind un sistem computerizat, accesul la acesta va fi protejat și controlat astfel încât:

- (a) toate informațiile introduse în sistem să fie validate corespunzător pentru a asigura detectarea și corectarea erorilor de intrare și trimiterea spre verificări logice pentru a detecta date inconsistente sau redundante;
- (b) nici o dată nu va fi introdusă, modificată sau validată decât de funcționarii autorizați cărora le sunt distribuite parole individuale;
- (c) identitatea fiecărui funcționar care introduce sau modifică date sau programe este înregistrată în jurnalul de operații;
- (d) parolele vor fi schimbate în mod regulat pentru evitarea abuzului.
- (e) schimbările de hard și software vor fi testate și aprobate înainte de implementare, acesta fiind motivul schimbării procedurii de management;
- (f) sistemele computerizate vor fi protejate împotriva accesului neautorizat prin controale fizice, iar datele vor fi asigurate prin copii stocate într-o locație separată, protejată;
- (g) toate intrările de date vor fi verificate prin teste logice care au drept scop detectarea datelor neconsistente sau redundante.

O politică de securitate a tehnologiei informaționale cuprinzătoare va fi dezvoltată într-o baza de strategie acceptată pentru tehnologia informației și comunicației pentru asigurarea confidențialității, integrității și disponibilității tuturor datelor.

2.2.7. Procedurile vor asigura înregistrarea schimbărilor în ratele asistenței sau în termenii și condițiile alocării asistenței, și reactualizarea instrucțiunilor, bazelor de date și a listelor de verificări în timp util.

2.3. O parte sau întreaga funcție de autorizare și control poate fi delegată către alte organisme asigurându-se îndeplinirea următoarelor condiții:

2.3.1. Responsabilitățile și obligațiile acestor alte organisme, în particular cele privind controlul și verificarea conformității cu acest Acord trebuie să fie clar definite.

2.3.2. Organismele vor avea sisteme efective care să asigure îndeplinirea responsabilităților lor într-o manieră satisfăcătoare.

2.3.3. Organismele trebuie să confirme Agenției că își îndeplinesc într-adevar responsabilitățile și descriu mijloacele utilizate.

2.3.4. Agenția SAPARD este informată în mod regulat și la timp de rezultatele controalelor efectuate, astfel încât oportunitatea acestor controale să poată fi întotdeauna luată în considerare înainte ca o cerere să fie autorizată, rezolvată sau să fie plătită o factură. Activitatea desfășurată va fi descrisă în detaliu într-un raport care însoțește fiecare cerere și solicitare, ansamblul de cereri sau pretinderi sau, dacă este cazul, într-un raport care acoperă întregul an. Raportul va fi însoțit de o atestare a eligibilității cererilor și solicitărilor aprobate precum și a naturii, scopului și a limitelor activității realizate. Raportul trebuie să identifice verificările fizice și administrative realizate, metoda descrisă, rezultatele tuturor inspecțiilor și acțiunile întreprinse cu privire la discrepanțele și neregularitățile raportate. Documentele justificative prezentate Agenției vor fi suficiente pentru a asigura că toate verificările necesare privind eligibilitatea solicitărilor sau a facturilor autorizate pentru plată au fost realizate.

2.3.5. Agenția SAPARD trebuie să se asigure că, înainte de aprobarea proiectului și înainte de acordarea asistenței, celelalte organisme au urmat procedurile în conformitate cu criteriile stabilite în acest Articol.

2.3.6. Criteriile pentru evaluarea cererilor și ordinea de prioritate a acestora vor fi clar definite și documentate.

Daca documentele referitoare la solicitările autorizate, cheltuielile realizate și controalele efectuate ca și acelea referitoare la proiecte neselectate sunt reținute de către celelalte organisme, aceste organisme și Agenția vor stabili proceduri pentru a se asigura că localizarea tuturor documentelor relevante pentru plățile specifice făcute de către Agenție, este înregistrată, și că aceste documente trebuie să fie puse la dispoziție pentru inspecție la birourile Agenției la cererea persoanei și organismelor care în mod normal au dreptul de a inspecta astfel de documente, incluzând:

- (i) personalul Agenției care se ocupă de cereri,
- (ii) serviciul de audit intern al Agenției,
- (iii) Organismul de Certificare care atestă declarația anuală a Agenției,
- (iv) agenții autorizați sau reprezentanți ai Comunității.

2.3.8. Acordurile scrise vor fi încheiate între Agenția SAPARD și organismele la care funcțiile Agenției SAPARD au fost delegate. Astfel de acorduri vor identifica în mod clar funcțiile de îndeplinit de către organismul delegat și tipul de documente justificative și rapoartele ce urmează a fi trimise Agenției SAPARD în limita de timp specificată. Întregul sistem, incluzând funcțiile delegate îndeplinite de celelalte organisme, va fi stabilit într-o organigramă de funcționare.

Acordul va asigura accesul agenților autorizați sau a reprezentanților Comunității la informațiile deținute de aceste organisme delegate și cercetarea de către funcționari a cererilor, incluzând realizarea de verificări ale proiectelor și beneficiarilor asistenței.

2.4. Procedurile contabile vor asigura că declarațiile de cheltuieli către Comisie sunt complete, exacte și punctuale și că orice erori sau omisiuni sunt detectate și corectate, în special, prin verificări și aranjamente realizate la intervale care nu depășesc trei luni. Va fi furnizată o pistă de audit pentru fiecare articol intrat în conturi.

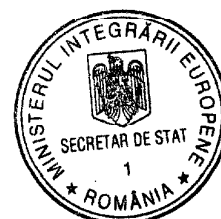
Procedurile contabile ale Agenției SAPARD vor asigura că sistemul contabil poate furniza, în euro și în moneda națională, pentru fiecare birou regional, și pentru fiecare proiect, contract sau măsură și submăsură, costul total, cheltuielile angajate, plățile parțiale și plățile finale. Termenele limită vor fi fixate pentru anularea angajamentelor când activitatea nu a fost încheiată conform programului stabilit. Astfel de anulări vor fi înregistrate corespunzător în sistemul contabil.

2.5. Agenția SAPARD va asigura existența unui serviciu de audit intern sau a unui serviciu echivalent pentru asigurarea funcționării efective a sistemului de control intern al Agenției. Serviciul de audit intern trebuie să fie independent de celelalte departamente ale agenției și trebuie să raporteze direct conducerii superioare a Agenției. Serviciul de audit intern va verifica dacă procedurile adoptate de Agenție sunt adecvate pentru asigurarea verificării conformității cu condițiile de implementare a acestui Acord, și dacă, conturile sunt exacte, complete și punctuale. Verificările pot fi limitate la măsurile și sub-măsurile selectate și la eșantioanele tranzacțiilor, în condițiile în care un plan de audit asigură că toate domeniile semnificative, incluzând departamentele și organismele responsabile cu autorizarea și acele departamente și organisme cărora le-au fost delegate funcții, sunt acoperite pe o perioadă ce nu depășește 3 ani. Activitatea serviciului de audit intern va fi realizată în conformitate cu standardele de audit internațional acceptate, va fi înregistrată în lucrările de serviciu și va rezulta în rapoarte și recomandări adresate conducerii superioare a Agenției. Planurile de audit și rapoartele vor fi puse la dispoziția Organismului de Certificare și a agenților sau reprezentanților Comunității autorizați să preia auditurile financiare cu scopul de a evalua eficiența funcției de audit intern.

2.6. Regulile pentru achiziționarea, de către organismele publice, de servicii, lucrări și bunuri în România, vor fi în conformitate cu regulile stabilite în manualul Comisiei intitulat "CONTRACTE DE BUNURI, SERVICII ȘI LUCRĂRI ÎNCHEIATE ÎN CADRUL COOPERĂRII COMUNITARE PENTRU ȚĂRILE TERȚE". În orice caz, nu se va aplica cerința pentru aprobarea ex-ante de către Comisie inclusă în acesta.

2.7. Pentru achiziții altele decât cele amintite la punctul 2.6, următoarele trebuie să fie originare din Comunitate sau din țările la care se face referire la Punctul 8 al Secțiunii F:

- (i) Servicii, activități, utilaje și bunuri procurate;
- (ii) Bunuri și echipamente achiziționate de un contractor pentru contracte de lucrări sau servicii, dacă bunurile și echipamentul urmează să devină proprietatea proiectului în momentul în care contractul a fost încheiat.

2.8 Agenția va stabili, în conformitate cu Programul, un sistem pentru recunoașterea tuturor sumelor datorate și pentru înregistrarea într-un registru de debitori a tuturor astfel de datorii, inclusiv a neregularităților, înainte de primirea acestora. Registrul de debitori va fi inspectat la intervale regulate de timp cu scopul de a lua măsuri pentru colectarea datoriilor care sunt depășite ca termen, în particular în cazul garanțiilor anulate și plăților rambursate. Fără a afecta Articolul 8 (5) al acestei Secțiuni, sau orice prevederi naționale referitoare la recuperarea datoriilor, orice contribuție financiară în sarcina Comunității referitoare la aceste sume, inclusiv neregularitățile, va fi anulată la sfârșitul celui de-al doilea an ce urmează înregistrării sale în registrul debitorilor și dedusă din următoarea cerere de plată în conformitate cu Articolul 9 din aceasta Secțiune. Orice dobândă recuperată de Agenția SAPARD atribuită contribuției Comunității în legătură cu datoriile recuperate va fi înregistrată în contul (conturile) Agenției SAPARD și utilizată exclusiv pentru Program. Agenția SAPARD se va asigura că orice sumă recuperată este creditată în contul euro SAPARD în termen de 5 zile de la data recuperării.

2.9 Agenția SAPARD va face publică disponibilitatea de sprijin, făcând referire la cofinanțarea comunitară, tuturor potențialilor manageri și operatori de proiect, astfel încât să obțină o cât mai largă selecție de potențiali manageri și operatori de proiect. Formularele de cerere standard cu linii directe clare pentru completare și condițiile de eligibilitate vor fi stabilite înainte de lansarea schemei. Nici o taxă nu va fi impusă asupra potențialilor beneficiari sau asupra beneficiarilor pentru informații, inclusiv formularele de cerere, legate de Program. Această prevedere se realizează fără a prejudicia taxele percepute în restul economiei.

2.10 Agenția SAPARD va prelucra cererile de la beneficiari în timp util.

2.11 Agenția SAPARD va instala un sistem potrivit pentru a raporta progresul fiecărui proiect și măsuri pe baza de indicatori predefiniți. Dacă este cazul, acești indicatori, cu aprobarea Comitetului de Monitorizare și acordul Comisiei, vor fi revizuiți.

2.12 În cazurile în care apar întârzieri în atingerea obiectivelor predefinite se vor lua măsuri, inclusiv, unde este cazul, retragerea aprobării unui proiect. Vor fi ținute înregistrări corespunzătoare ale tuturor acțiunilor realizate.

2.13 Se va folosi un sistem informațional de conducere potrivit pentru generarea rapidă a rapoartelor corespunzătoare cu privire la proiecte și măsuri. Aceste rapoarte vor fi puse la dispoziția Autorității de Management, Comitetului de Monitorizare și Comisiei, la cerere.

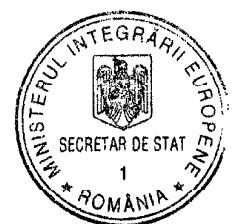
Articolul 15 Păstrarea înregistrărilor

Agenția SAPARD și Fondul Național vor ține toate documentele, inclusiv cele care se referă la proiecte care nu au fost selectate, la dispoziția Comisiei până la expirarea unei perioade de 24 luni conform Articolului 12(5) din aceasta Secțiune. Totuși documentele cu privire la iregularitățile la care se face referire în Articolul 12(5) și Articolul 13 vor fi ținute la dispoziția Comisiei până la terminarea tuturor lucrărilor.

Agenția și Fondul Național se vor asigura că dacă nu păstrează chiar ei aceste documente, documentele sunt ținute la dispoziția Comisiei pentru această perioadă.

SECTIUNEA B
MANAGEMENTUL, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA
PROGRAMULUI

Secțiunea B
Managementul, monitorizarea și evaluarea programului

Articolul 1
Aplicabilitate

Această secțiune stabilește prevederile pentru managementul, monitorizarea și evaluarea Programului. România trebuie să asigure că ea aplică aceste prevederi.

Articolul 2
Definiții

Pentru obiectivele acestui acord:

- a) **“Prioritate”** reprezintă una dintre necesitățile principale recunoscută ca fiind o solicitare de asistență pentru atingerea obiectivelor strategiei adoptate în Program;
- b) **„Submăsura”** reprezintă componentele ce constituie o măsură, care pot forma, de asemenea, obiectul unor obiective specifice;
- c) **“Autoritatea de Management”** reprezintă autoritatea/organismul/unitatea/secțiunea publică sau privată desemnată de către România care poate fi în cadrul Agenției SAPARD sau nu, pentru a aduna informații necesare pentru monitorizarea și evaluarea Programului și pentru a raporta aceste informații Comitetului de Monitorizare și Comisiei.

Articolul 3
Parteneriat

1. Programul trebuie să fie implementat printr-o strânsă colaborare între Comisie și România, împreună cu autoritățile și organismele desemnate de România, și anume:
  - (a) orice autorități regionale, locale și alte autorități publice competente;
  - (b) parteneri economici și sociali;
  - (c) orice alte organisme competente relevante.
2. Colaborarea trebuie să se desfășoare în deplină concordanță cu atribuțiile instituționale, legale și financiare ale autorităților și organismelor desemnate la paragraful 1.

În desemnarea celui mai reprezentativ parteneriat la nivel național, regional, local sau la alt nivel, România trebuie să creeze o implicare largă și efectivă a tuturor autorităților și organismelor relevante, în conformitate cu legile și practicile naționale, luând în considerare necesitatea de a promova egalitatea dintre femei și bărbați și dezvoltarea susținută prin integrarea cerințelor de protecție a mediului înconjurător.

Toate părțile desemnate, numite în continuare “parteneri”, trebuie să urmărească atingerea obiectivelor Programului.

3. Parteneriatul trebuie să se ocupe de finanțarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea Programului. România trebuie să asigure implicarea tuturor partenerilor relevanți pe durata Programului.

Articolul 4
Eligibilitatea cheltuielilor

1. Cheltuiala va fi eligibilă pentru sprijinul comunitar pentru SAPARD, dacă este în conformitate și cu acest Acord, numai în cazul în care utilizarea asistenței SAPARD este în concordanță cu principiile managementului financiar adecvat și în special, economiei și eficienței costurilor.

Regulile existente în legislația națională cu privire la eligibilitatea cheltuielilor se vor aplica, în cazul în care aceste reguli sunt comunicate în prealabil Comisiei și acceptate de către aceasta în mod specific, nu mai târziu de data la care Comisia ia o decizie în ceea ce privește managementul asistenței, conform Articolului 3 (1), Secțiunea A, și fără a aduce atingere acestei decizii.

Regulile pentru eligibilitatea cheltuielilor propuse de România pentru fiecare măsură în parte, în conformitate cu procedurile și cu manualul, se vor aplica. Comisia va informa România asupra acceptării sau neacceptării regulilor propuse în termen de trei luni de la primirea lor dar nu mai târziu de data la care Comisia ia o decizie în ceea ce privește managementul asistenței, conform Articolului 3 (1), Secțiunea A și fără a aduce atingere acestei decizii.

Regulile privind eligibilitatea cheltuielilor stabilite în Program se vor aplica fără a prejudicia luarea Deciziei Comisiei privind conferirea managementului asistenței la care se face referire în Articolul 3(1) din Secțiunea A.

Costurile menționate explicit în proiectul de contract(e) standard pe măsurile propuse de Agenția SAPARD pentru beneficiari se vor aplica. Comisia va informa România asupra acceptării sau neacceptării regulilor propuse, în termen de trei luni de la primirea lor dar nu mai târziu de data la care Comisia ia o decizie în ceea ce privește managementul asistenței, conform Articolului 3 (1), Secțiunea A și fără a aduce atingere acestei decizii.

2. În cazul în care Comisia nu decide altfel în mod expres și explicit, următoarele cheltuieli nu sunt eligibile pentru finanțarea Comunității în cadrul Programului:
  - (a) cumpărarea, închirierea sau luarea în leasing a terenurilor și clădirilor existente, indiferent dacă leasingul are ca rezultat trecerea în proprietate a celui care ia în leasing;
  - (b) impozite, taxe vamale și taxe de import care:
    - (i) sunt recuperabile, rambursabile sau compensate prin orice mijloace;
    - (ii) nu fac parte din sistemul fiscal general din România;

- (iii) poartă disproporționalități în orice parte a Programului;
- (c) costuri operaționale, inclusiv costuri de întreținere și chirie;
  - (d) leasing, exceptând cazul în care leasingul are ca rezultat trecerea în proprietatea celui care ia în leasing;
  - (e) costurile oricăror servicii, bunuri și lucrări care valorează mai mult de echivalentul în lei a 10.000 euro, pentru care beneficiarul nu a obținut oferte de la cel puțin trei furnizori, originalele acestora fiind incluse în declarația de cheltuieli la care se face referire în Articolul (8), (b) din Secțiunea A;
  - (f) comisioane bancare, costurile garanțiilor și cheltuieli similare;
  - (g) costuri de schimb valutar, taxe și pierderi ocazionate de schimburile valutare asociate contului euro SAPARD;
  - (h) cheltuieli efectuate de către administrația publică, incluzând Agenția SAPARD și în special, cheltuieli de regie, chirii și salarii ale personalului angajat în activități de management, implementare, monitorizare și control;
  - (j) acea parte de costuri, precum onorariile plătite arhitecților, inginerilor sau consultanților, taxe legale, studii de fezabilitate, achiziții de patente și licențe, costuri ce privesc pregătirea și/sau implementarea unui proiect, direct legate de măsură, care depășesc 12% din totalul costului eligibil al proiectului;
  - (k) cheltuiala legată de produsele sau serviciile care nu respectă prevederile menționate în paragrafele 2.6 și 2.7 din Articolul 14 din secțiunea A;
  - (l) cheltuiala privind proiectele care au generat taxe de utilizator sau participant înainte de încheierea proiectului fără ca sumele respective să fi fost deduse din costurile eligibile;
  - (m) costuri promoționale, altele decât în interes comun.
3. Următoarele cheltuieli pot fi eligibile doar pe baza unei Decizii luate de Comisie ca urmare a unei examinări de la caz la caz, care va fi emisă în termen de trei luni de la prezentarea de către România a unei cereri motivate și complete către Comisie:
- (a) plata în natură;
  - (b) cheltuieli pentru cumpărarea de echipament second-hand;
  - (c) cheltuieli, neimplicate în infrastructură, ale unui beneficiar, dacă mai mult de 25% din capital este deținut de un organism sau organisme publice.
4. Acolo unde este specificat în Program, România se va asigura că, pentru o măsură dată, un proiect rămâne eligibil pentru co-finanțarea Comunității doar dacă nu a suferit o modificare substanțială, pe o perioadă de 5 ani de la data plății finale realizată de Agenția SAPARD. Modificările substanțiale ale unui proiect sunt cele care

(a) îi afectează natura sau condițiile de implementare sau acordă unei firme sau unui organism public un avantaj nejustificat; și rezultă

(b) fie dintr-o schimbare în natura proprietății asupra unui element de infrastructură sau o încetare sau o schimbare a localizării activității productive cofinanțate.

Dacă oricare din aceste modificări este detectată de România, trebuie informată imediat Comisia.

5. Nici un proiect pentru care autoritățile României, inclusiv Agenția SAPARD, au făcut orice deducere, reținere sau taxe ulterioare specifice programelor SAPARD, care ar reduce sumele plătibile sau platite către beneficiar, nu va fi eligibil pentru cofinanțare. În orice caz, Agenția SAPARD poate deduce din plățile datorate:

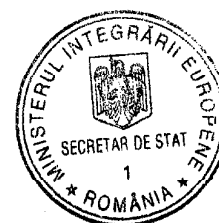
(a) sumele legate de importante plăți restante în cadrul Programului către beneficiari,

(b) sumele deținute de beneficiari pentru nerespectarea condițiilor atașate plăților realizate în prealabil către aceștia de către Agenția SAPARD, în cadrul Programului.

Articolul 5

Autoritatea de Management

1. România va desemna o Autoritate de Management care, fără a afecta prevederile Secțiunii A, va fi responsabilă pentru eficiența și corectitudinea coordonării și raportării privind monitorizarea și evaluarea Programului. Autoritatea de Conducere va consulta Agenția SAPARD despre toate aspectele referitoare la implementare.
2. Autoritatea de Management în conformitate cu prevederile Articolelor 6-11 din această Secțiune trebuie să constituie un sistem care să adune informații financiare și statistice despre progresul Programului, dacă constituirea unui astfel de sistem nu este realizată de către Agenția SAPARD, și va trebui să înainteze aceste date Comitetului de Monitorizare, în conformitate cu acordurile încheiate între Comisie și România, folosind, acolo unde este posibil, sisteme computerizate care să permită schimbul de date cu Comisia;
3. Autoritatea de Management va propune către Comisie ajustarea Programului, după consultarea cu Agenția SAPARD, dacă nu este în cadrul Agenției, și urmărirea acordului de către Comitetul de Monitorizare.
4. Autoritatea de Management trebuie să redacteze și, în urma consultării cu Agenția SAPARD, dacă nu este în cadrul Agenției, și după obținerea aprobării Comitetului de Monitorizare, transmiterea la Comisie a raportului anual de implementare.
5. Autoritatea de Management va organiza, în cooperare cu Comisia și România, evaluarea intermediară menționată în Articolul 10 din această Secțiune.
6. Autoritatea de Management va fi organismul responsabil pentru a se asigura că autoritățile relevante să fie informate cu privire la nevoia de a face schimbări administrative corespunzătoare dacă asemenea schimbări sunt cerute conform unei Decizii a Comisiei pentru amendarea Programului.

7. Autoritatea de Management va consulta și va informa Comisia în fiecare an, având avizul Comitetului de Monitorizare, despre inițiativele luate și cele care vor fi luate cu privire la informarea publicului larg în legătură cu rolul jucat de Comunitate în cadrul Programului și rezultatele sale.

Articolul 6

Monitorizare și indicatori de monitorizare

1. Agenția SAPARD și Autoritatea de Management, indiferent dacă ultima este în cadrul Agenției SAPARD, vor asigura monitorizarea efectivă a implementării Programului și vor raporta Comitetului de Monitorizare asupra progreselor măsurilor, și dacă este cazul, a sub-măsurilor. Comisia va verifica aceste rapoarte și dacă este cazul, va face recomandări de îmbunătățire.
2. Monitorizarea va fi realizată prin referire la indicatori fizici, de mediu și financiari și va include date care să demonstreze că fondurile Comunității nu au înlocuit finanțarea disponibilă în România. Acești indicatori de monitorizare, care privesc intrările și ieșirile Programului, vor fi legați de caracterul specific al asistenței respective, obiectivele și situația socială, economică, structurală și privind mediul înconjurător din România.

Articolul 7

Comitetul de Monitorizare

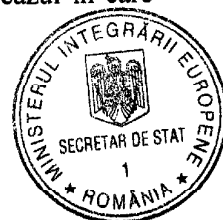
1. Un Comitet de Monitorizare va fi constituit de către România, cu acordul Autorității de Management și al Agenției SAPARD dacă Autoritatea de Management nu este în cadrul acesteia, și după consultarea cu partenerii menționați în Articolul 3 al acestei secțiuni, pentru supervizarea Programului.

Comitetul de Monitorizare va fi stabilit, ca o regulă generală, în termen de 3 luni de la aprobarea Programului.

2. Un reprezentant (sau reprezentanți) al Comisiei va participa la lucrările Comitetului de Monitorizare în calitate de consultant.
3. Comitetul de Monitorizare, în colaborare cu Autoritatea de Management, Agenția SAPARD și Comisia, își va întocmi propriile sale reguli de procedură. Aceste reguli de procedură vor fi adoptate de către Comitetul de Monitorizare la prima sa întrunire. Ele pot fi schimbate de către Comitetul de Monitorizare atunci când este necesar. Aceste modificări vor fi comunicate în avans Comisiei.

Președintele Comitetului de Monitorizare va fi desemnat de România. Persoana desemnată nu trebuie să dețină nici o poziție în Agenția SAPARD.

4. Comitetul de Monitorizare va asigura eficiența și calitatea implementării Programului în vederea atingerii obiectivelor specifice.
5. Comitetul de Monitorizare va lua în considerare și își va exprima opinia cu privire la criteriile de selectare și ordonare a proiectelor sub fiecare măsură. În cazul în care

această opinie nu a fost exprimată la timp pentru a fi luată în considerare la momentul luării Deciziei Comisiei amintită la Articol 3 (1) Secțiunea A, acea Decizie va putea fi revizuită pentru a ține cont de opinia Comitetului de Monitorizare, opinie ce va fi dată și comunicată Comisiei, fie într-o lună de la luarea acestei Decizii, fie într-o lună de la înființarea Comitetului, oricare dintre aceste date fiind ultima.

6. Comitetul de Monitorizare va verifica periodic progresul făcut în atingerea obiectivelor stabilite în Program. În acest scop, va primi următoarele:
  - (a) informații asupra oricărui sector unde există dificultăți în găsirea de debușuri de piață normale la nivelul Comunității,
  - (b) informații asupra rezultatelor controalelor realizate, și
  - (c) lista și caracteristicile proiectelor aprobate și ale celor care nu sunt aprobate;
7. Comitetul de Monitorizare va examina rezultatele Programului, în special atingerea obiectivelor stabilite pentru diversele măsuri și progresul utilizării alocărilor financiare pentru aceste măsuri și alocărilor pentru submăsuri în cadrul măsurilor în cazul în care Programul include asemenea alocări. În acest sens, Autoritatea de Management se va asigura că toate informațiile referitoare la progresul măsurilor și dacă este cazul, al submăsurilor, sunt puse la dispoziția Comitetului de Monitorizare.
8. Comitetul de Monitorizare va examina evaluarea intermediară menționată în Articolul 10 al acestei Secțiuni;
9. Comitetul de Monitorizare va lua în considerare și va aproba raporturile de implementare finală și anuală înainte de a fi trimise la Comisie;
10. Comitetul de Monitorizare va lua în considerare și va aproba, dacă este cazul, orice propunere către Comisie de amendare a Programului;
11. Comitetul de Monitorizare poate propune Comisiei, prin intermediul Autorității de Management, orice amendament sau revizuire a Programului pentru facilitarea atingerii obiectivelor Programului;
12. Comitetul de Monitorizare, în urma consultării cu Autoritatea de Management, cu Agenția SAPARD, dacă nu este în cadrul Agenției, și cu Autoritatea Competentă, poate propune Comisiei orice amendament sau revizuire a Programului, pentru a îmbunătăți implementarea Programului.
13. Acolo unde este cerut de către Program să fie formulată o opinie în orice privință, Comitetul de Monitorizare trebuie să acționeze în consecință.

Articolul 8
Rapoartele anuale și finale

1. România se va asigura că, în urma consultării cu Agenția SAPARD, Autoritatea de Management, dacă nu este în cadrul Agenției, va înainta Comisiei un raport anual de implementare, în termen de 6 luni de la sfârșitul fiecărui an calendaristic de implementare.

Raportul anual de implementare va fi examinat și aprobat de către Comitetul de Monitorizare înainte să fie trimis Comisiei.

2. Odată ce Comisia a primit un raport anual de implementare, va indica, într-o perioadă de 2 luni, dacă raportul este considerat nesatisfăcător, indicându-se și motivele; în caz contrar, raportul va fi considerat acceptat. În cazul raportului final, Comisia va răspunde în decurs de 5 luni de la primirea acestuia.
3. În fiecare an, atunci când este trimis un raport anual de implementare, Comisia și Autoritatea de Management și, unde este cazul, Agenția SAPARD, trebuie să analizeze principalele rezultate ale anului precedent. Comisia se va consulta cu Autoritatea de Management și dacă este cazul, cu Agenția SAPARD, referitor la aranjamentele ce vor fi definite pentru asemenea analiză.

Dacă, după această analizare, Comisia formulează comentarii către România, aceasta trebuie să informeze Comisia cu privire la acțiunile întreprinse cu privire la aceste recomandări. Atunci când Comisia, fără a prejudicia deciziile care sunt luate în conformitate cu Articolele 11 și 12 ale Secțiunii A, face recomandări României pentru ajustările dorite pentru îmbunătățirea eficienței aranjamentelor privind monitorizarea sau managementul pentru Program, România trebuie să demonstreze ulterior pașii întreprinși pentru îmbunătățirea aranjamentelor privind monitorizarea sau managementul sau trebuie să explice de ce nu a acționat astfel.

4. Raportul final trebuie să fie trimis Comisiei, cel mai târziu după șase luni după data finală a eligibilității cheltuielii sub Program.
5. Toate rapoartele de implementare anuale și finale vor cuprinde următoarele informații:
  - a) orice schimbare în condițiile generale cu relevanță în implementarea Programului, în special principalele tendințe socio-economice, schimbări ale politicilor naționale, regionale sau sectoriale și, dacă este cazul, implicațiile acestora în consecvența asistenței SAPARD cu cea provenind din alte instrumente financiare ale Comunității;
  - b) progresul implementării priorităților și măsurilor cu privire la atingerea obiectivelor Programului, țintele lor specifice din Program, cu o cuantificare, oriunde și oricând permit o cuantificare, a indicatorilor fizici și a indicatorilor rezultatelor și ai impactului, în Program;
  - c) pașii făcuți de Autoritatea de Conducere, de Agenția SAPARD, unde este cazul, și de Comitetul de Monitorizare pentru a ajuta la asigurarea calității și eficienței implementării, în special:
    - (i) măsuri de monitorizare și evaluare, inclusiv aranjamente privind colectarea datelor;
    - (ii) un rezumat al tuturor problemelor semnificative întâlnite în implementarea Programului și orice acțiuni întreprinse, inclusiv cele referitoare la recomandările de ajustare amintite în paragraful 3;
    - (iii) modul de utilizare a asistenței tehnice;
    - (iv) pașii de urmat pentru a asigura publicitatea pentru Program;
  - d) pașii realizați pentru a asigura coordonarea întregii asistențe comunitare pentru preaderare la care se face referire în Articolul 1 din Secțiunea C;
  - e) tabele financiare care prezintă cheltuielile pe măsuri și, dacă este cazul, pe submăsuri.

Articolul 9
Principii de evaluare

1. Pentru a măsura eficiența sa, Programul va face obiectul evaluării intermediare și ex-post pentru a evalua impactul său cu privire la obiectivele stabilite în Program, și a analiza efectele sale structurale.
2. Eficiența măsurilor Programului va fi evaluată pe baza impactului său general privind:
  - (a) contribuția la implementarea aquis-ului comunitar în ceea ce privește Politica Agricolă Comună și politicile legate de aceasta;
  - (b) rezolvarea priorităților și problemelor specifice pentru adaptarea susținută a sectorului agricol și a zonelor rurale în România;
  - (c) obiectivele Programului.
3. România va aduna resursele corespunzătoare și va colecta datele necesare pentru a se asigura că această evaluare poate fi realizată în cea mai adecvată manieră. În acest sens, evaluarea va utiliza diversele amănunte pe care aranjamentele de monitorizare le pot produce, suplimentate acolo unde este necesar, de culegerea informațiilor pentru a îmbunătăți relevanța sa.
4. Evaluările vor fi făcute de către evaluatori independenți.
5. Evaluările intermediare și ex-post vor răspunde problemelor comune de evaluare definite de către Comisie prin consultare cu România și, ca regulă generală, vor fi însoțite de criteriile și indicatorii de realizare corespunzători. În plus, evaluările pot fi cerute pentru a răspunde problemelor specifice legate de obiectivele Programului.
6. Rapoartele de evaluare vor explica metodologiile aplicate, incluzând o evaluare asupra calității datelor și a rezultatelor.
7. Calitatea și implicațiile evaluărilor vor fi evaluate de către Autoritatea de Management, Comitetul de Monitorizare și de către Comisie.

Articolul 10
Evaluarea intermediară

1. România, ținând seama de Articolul 9 al acestei Secțiuni, va asigura că o evaluare intermediară va examina rezultatele inițiale ale Programului, concordanța acestora cu evaluarea ex-ante, relevanța obiectivelor propuse și măsura în care acestea au fost realizate. Se va evalua, de asemenea, calitatea monitorizării și a implementării.
2. Evaluarea intermediară se va face sub responsabilitatea Autorității de Management, în cooperare cu Comisia și România. Aceasta va fi înaintată Comitetului de Monitorizare în concordanță cu Articolul 7 (8) al acestei Secțiuni și va fi trimisă Comisiei în decurs de 3 ani de la data aprobării Programului, dar cel mai târziu la 31 decembrie 2003.
3. În plus față de evaluarea la care se refera Articolul 9(7) al acestei Secțiuni, Comisia va lua în considerare implicațiile evaluării în vederea revizuirii Programului.
4. Evaluarea intermediară, dacă este cazul, va fi actualizată și înaintată Comisiei cel mai târziu la 31 decembrie 2005.

5. Autoritatea de Conducere va informa Comisia dacă s-au respectat recomandările din raportul de evaluare, inclusiv orice actualizare posibilă.

Articolul 11
Evaluarea ex-post

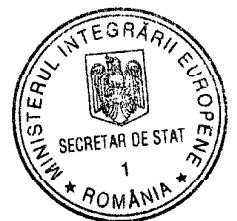
O evaluare ex-post va fi realizată de către România prin consultare cu Comisia și sub responsabilitatea Autorității de Management. Pe baza rezultatelor evaluării deja disponibile și ținând seama de Articolul 9 din această Secțiune, precum și de aspectele relevante din Program, evaluarea ex-post va acoperi utilizarea resurselor, eficiența și eficacitatea Programului, impactul său, și concordanța cu evaluarea ex-ante. Aceasta evaluare va acoperi factori care contribuie la succesul sau eșecul implementării, realizările Programului și rezultatele, inclusiv sustenabilitatea acestora.

Evaluarea ex-post trebuie să tragă concluziile relevante cu privire la Program.

Evaluarea ex-post va fi încheiată nu mai târziu de sfârșitul celui de-al patrulea an care urmează încheierii Acordului Anual de Finanțare final.

SECTIUNEA C
PREVEDERI GENERALE

Secțiunea C Prevederi generale

Articolul 1 Coordonarea cu alte instrumente

Comisia și România trebuie să asigure coordonarea asistenței dintre Program, Instrumentul de Politică Structurală pentru Pre-aderare (ISPA), Phare și asistența de la Banca Europeană de Investiții (BEI) și alte instrumente financiare internaționale.

România se va asigura în particular că, în cazul în care un proiect SAPARD, datorită naturii sale ar putea fi, în întregime sau parțial, potențial eligibil pentru asistență în cadrul unuia din celelalte instrumente la care se face referire în primul subparagraf, trebuie să fie evitat orice risc ca această cheltuială să fie suportată mai mult decât o dată. Pentru toate aceste proiecte, și independent de orice altă acțiune întreprinsă de România, toate facturile primite menționate în Articolul 8(b) din secțiunea A, vor fi clar ștampilate „SAPARD” de către un funcționar autorizat înainte de a face obiectul unei plăți de la Agenția SAPARD.

Articolul 2 Privilegii generale

România se va asigura că personalului expatriat, angajat în mod specific de către autoritățile României pentru scopurile Programului, și membrilor familiilor lor, le vor fi acordate cel puțin în aceeași măsură beneficiile, privilegiile și scutirile acordate în mod obișnuit expatriaților angajați în România și membrilor familiilor lor, în cadrul oricărui alt acord bilateral sau multinațional sau aranjamentelor pentru asistență economică și programelor de cooperare tehnică. Prevederile acestui Articol nu conferă statut diplomatic unui asemenea personal.

Articolul 3 Facilitățile de stabilire, instalare, intrare și rezidență

România se va asigura că, în cazul contractelor de lucrări, bunuri sau servicii, persoanele fizice sau juridice eligibile să participe la procedurile de licitație și personalul tehnic necesar pentru realizarea studiilor pregătitoare vor avea dreptul la instalare și rezidență temporară. Aceștia se vor bucura de acest drept din momentul în care a fost lansată o invitație la licitație și până la expirarea unei luni de la desemnarea contractantului.

România va permite personalului care participă la contractele de lucrări, bunuri sau servicii în cadrul Programului și membrilor familiilor lor, să intre în România, să se stabilească în acel stat, să lucreze acolo și să părăsească acel stat, dacă natura contractului justifică acest lucru.

Articolul 4 Importul și reexportul de echipamente

România va acorda, la timp și fără vreo taxă discriminatorie, permisele necesare pentru importul și reexportul ulterior de echipamente necesare executării Programului. Acest lucru

nu prejudiciază dreptul persoanelor fizice și juridice care importă echipament, de a beneficia de sistemul de admitere temporară în privința respectivului echipament.

Articolul 5

Controalele importurilor și ale schimbului valutar

1. Pentru executarea Programului, România preia sarcina, fără discriminare între Statele Membre și țările menționate la punctul 8 din secțiunea F, de a acorda autorizații de import și autorizații pentru achiziționarea de valută, și de a aplica reglementările naționale privind controlul schimbului valutar.
2. România va acorda aprobările necesare, la timp și fără vreo taxă discriminatorie, pentru repatrierea fondurilor primite cu privire la Program, în conformitate cu reglementările în vigoare în România privind controlul schimbului valutar.

Articolul 6

Impozite și taxe vamale

1. România se va asigura că importurilor din cadrul contractelor de bunuri încheiate de către autoritățile din România și cofinanțate prin Program, le va fi permisă intrarea în România fără a face obiectul taxelor vamale, taxelor de import, impozitelor sau taxelor fiscale cu efect echivalent.

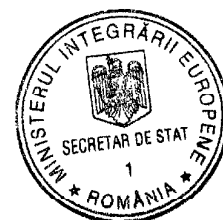
România se va asigura că importurile respective vor fi eliberate contractorului din punctul de intrare al livrării, conform prevederilor contractului, în vederea utilizării imediate, așa cum este cerut de implementarea normală a contractului, fără a lua în considerare întârzierile sau disputele în privința achitării acelor obligații, taxe sau impozite.

2. România va asigura că bunurile personale și obiectele casnice importate pentru uzul personal de către persoanele fizice (și membrii familiilor lor), altele decât cele de proveniență locală, angajate în derularea sarcinilor definite în contractele de asistență tehnică, vor fi scutite de taxe vamale, taxe de import, impozite și alte taxe fiscale cu efect echivalent. Acele bunuri personale și obiecte casnice vor fi fie re-exportate, fie puse la dispoziția României după terminarea contractului, în conformitate cu reglementările în vigoare în România.

Articolul 7

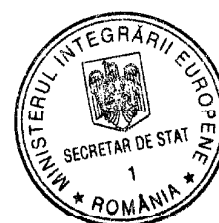
Proceduri naționale legale

În cazul în care se suspectează sau se dovedește eșecul beneficiarului în ceea ce privește respectarea obligațiilor legate de Program, precum și încercările de a obține de la Agenția SAPARD, plăți pentru care nu are nici un drept, România va urmări orice asemenea eșecuri și încercări, conform procedurilor naționale legale, într-un mod nu mai puțin riguros ca în cazurile în care sunt implicate fonduri publice naționale.

SECTIUNEA D

DECLARAȚIILE DE CHELTUIELI TRIMESTRIALE ȘI ANUALE

Formularul D-1

Comisia Europeană – SAPARD – Declarația de cheltuieli și cercerea de plată
(va fi trimisă Comisiei Europene, DG AGRI, Rue de la Loi 200 (SAPARD) B – 1049 Brussels)

Denumirea Programului.....

Decizia Comisiei nr.....din.....(modificată ultima dată prin Decizia nr.....din.....)

Numărul de referință al Comisiei.....

Subsemnatul.....Responsabilul Național cu Autorizarea, reprezentând România după cum este prevăzut în Acordul de Finanțare Multianual încheiat între România și Comisia Europeană, declar prin prezenta că, total cheltuiala eligibilă potrivit programului realizată din (ziua/luna/anul... până la ziua/luna/anul...), în suma de ..... (moneda națională), ... (euro, schimbat în moneda națională la rata (ratele) indicată în tabelele anexate conform Articolului 10, Secțiunea A din Anexa Acordului de Finanțare Multianual.

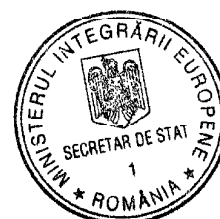
Detaliile referitoare la această cheltuială sunt cuprinse în tabelele anexate în continuare și sunt parte integrantă a acestei declarații.

Declar, de asemenea, că măsurile progesează cu o rată satisfăcătoare în conformitate cu obiectivele stipulate în program, și că documentele justificative sunt, și vor rămâne disponibile după cum prevede Articolul 3 din Acordul Multianual și Articolul 15, Secțiunea A a Anexei acestui Acord.

Declar că:

1. Lista cheltuielilor este exactă. Se bazează pe conturi la nivelul proiectelor individuale și susținută prin evidența documentară. Listarea și documentele suport corespunzătoare sunt deschise pentru verificare și vor rămâne disponibile în conformitate cu Articolul 3 din Acordul Multianual de Finanțare și Articolul 15 din Secțiunea A Anexă la acesta.
2. Fie lista include detalii privind datoriile ce urmează a fi colectate în suma de (..... moneda națională) (.....euro), din care totalul sumei pentru fiecare măsură fiind anexată, inclusiv defalcarea contribuției publice naționale și ale Comunității; sau, nu există datorii de colectat. (se șterge corespunzător). Declarația cuprinde, de asemenea, toate debitele de la declarația anterioară care au fost înregistrate pentru mai mult de doi ani, și care sunt deduse din această declarație de cheltuieli.
3. Volumul fondurilor comunitare din contul euro SAPARD la data ultimului debit la sfârșitul trimestrului la care se referă declarația (sau, în cazul unei declarații adiționale, la data specificată în declarație) se ridică la.....euro.

Plata trebuie făcută în contul euro SAPARD folosind detalii de referință comunicate la Comisie conform Articolului 7(2) al Secțiunii A din Anexa Acordului de Finanțare Multianual (Formularul D3).

Această declarație de cheltuieli conține ..... pagini numerotate.

Această declarație a fost stabilită de:..... Data, ștampila și semnătura Directorului Agenției SAPARD.

Declarația a fost stabilită pe baza sumelor financiare furnizate de către mine..... Data și semnătura Contabilului Agenției SAPARD

Certificat de: Data, ștampila și semnătura Responsabilului Național cu Autorizarea, în numele României.

Întocmit la..... (data)

Formularul: D-1

DECLARAȚII CE URMEZĂ A FI PREZENTATE ÎMPREUNĂ CU TOATE CERERILE DE PLATĂ

SE CONFIRMĂ PRIN PREZENTA CĂ:

- (a) Agenția SAPARD a verificat dacă cheltuiala declarată eligibilă a fost realizată în conformitate cu Programul, cu Acordul Multianual de Finanțare, cu Decizia Comisiei la care se referă Articolul 3(1) al Secțiunii A a Anexei Acordului Multianual de Finanțare și Acordul (Acordurile) Anual(e) de Finanțare.
- (b) Cheltuiala este reală, normală și s-a produs de la data din Decizia Comisiei nr..... prin care se acordă management Agenției SAPARD.
- (c) Plățile către beneficiarii finali au fost făcute fără nici o impozitare, deducere sau reținere a unei sume care ar putea să reducă suma asistenței financiare la care aceștia sunt îndreptățiți.
- (d) Sumele recuperate reprezentând plăți efectuate incorect și datoriile înregistrate în registrul debitorilor pentru mai mult de doi ani au fost deduse din declarația de cheltuieli; Comisia a fost informată în privința oricărei neregularități în concordanță cu Articolul 13, Secțiunea A din Anexa Acordului Multianual de Finanțare privind neregularitățile și recuperarea sumelor plătite incorect în cadrul programului de finanțare SAPARD.
- (e) Ajutorul acordat de România rămâne în limitele măsurii stabilite în Program.
- (f) Conversia dintre moneda națională și euro s-a derulat în conformitate cu prevederea Articolului 10, Secțiunea A a Anexei la Acordul Multianual de Finanțare.
- (g) Documentele suport pentru această declarație sunt și vor rămâne disponibile în termenii Articolului 3 din Acordul Multianual de Finanțare, și Articolul 15, Secțiunea A, Anexa la acesta.
- (h) Măsurile privind asistența financiară a Comunității au făcut obiectul unei publicități adecvate direcționate spre opinia publică și beneficiarii potențiali și actuali..

Întocmită la....., ...(data)

Această Declarație a fost stabilită de:.....*Semnătura și ștampila Directorului Agenției SAPARD*

Această declarație a fost stabilită pe baza sumelor financiare furnizate de: ..... *Semnătura și ștampila Contabilului Agenției SAPARD*

Certificat de:..... *Semnătura și ștampila Responsabilului Național cu Autorizarea, în numele României.*

Formularul D-1 Tabel A

DECLARAȚIA CHELTUIELILOR ELIGIBILE REALIZATE ÎN MOD EFECTIV DE LA ÎNCEPUTUL PROGRAMULUI: TOȚI BENEFICIARI

Denumirea Programului:.....
 Decizia Comisiei nr .....din ..... (*modificarea finală fiind făcută prin Decizia nr .....în.....*)
 Numărul de referință al Comisiei:.....
 Declarație nr..... acoperind perioada de la (începutul programului .....la .....(data) inclusiv.

Axa Priorității	Moneda națională				Euro			
	Cheltuiala publică		Finanțare privată	Costul total eligibil	Cheltuiala publică		Finanțare privată	Costul total eligibil
	CE	național			CE	Național		
Măsura (1)	(2)	(3)	(4)	(2)+(3)+(4)=(5)	(6)	(7)	(8)	(6)+(7)+(8)=(9)
1. Prioritatea 1								
Măsura 1								
Măsura 2								
Măsura n								
Total Prioritatea 1								
n. Prioritatea n								
Măsura 1								
Măsura 2								
Măsura n								
Total Prioritatea n								
Total general								

În cazul existenței unor diferențe în legătură cu o declarație anterioară, acestea sunt identificate prin ..... și explicate la paginile.....
 Rata de schimb moneda națională/euro este următoarea: Rata:..... ; Data:.....

Formularul D-2

Declarația cheltuielilor anuale pentru anul financiar: (   )

(va fi trimisă împreună cu atestarea și raportul de audit cerut de Articolul 6 din Secțiunea A a Anexei Acordului Multianual de Finanțare la Comisia Europeană, DG AGRI, Rue de la Loi 200 – (SAPARD), B– 1049 Brussels)

Denumirea Programului.....

Decizia Comisiei nr.....din.....(modificarea finală fiind făcută prin Decizia nr.....din.....)

Numărul de referință al Comisiei.....

Subsemnatul.....Responsabilul Național cu Autorizarea reprezentand România după cum este prevazut în Acordul Multianual de Finanțare încheiat între România și Comisia (.....) , declar prin prezenta că cheltuiala eligibilă totală potrivit programului realizat din (1/1 anul... până în 31/12 anul ...) în sumă de .....(moneda națională),.....(euro, schimbat din moneda națională la rata indicată în tabelele anexate după cum prevede Articolul 10, Secțiunea A a Anexei Acordului Multianual de Finanțare.)

Detaliile referitoare la această cheltuială sunt cuprinse în tabelele anexate în continuare și sunt parte integrantă a acestei declarații.

Declar, de asemenea, că măsurile progresează cu o rată satisfăcătoare în acord cu obiectivele stipulate în program, și că documentele justificative sunt, și vor rămâne disponibile după cum prevede Articolul 3 din Acordul Multianual de Finanțare și Articolul 15, Secțiunea A, Anexa la acesta.

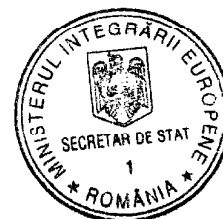
Declar că:

1. Lista cheltuielilor este exactă. Se bazează pe conturi la nivelul proiectelor individuale și se justifică prin evidența documentară. Listarea și documentele suport corespunzătoare sunt deschise pentru verificare și vor rămâne disponibile în conformitate cu Articolul 3 din Acordul Multianual de Finanțare și Articolul 15 din Secțiunea A, Anexă la acesta.

2. Fie lista include detalii privind datoriile ce urmează a fi colectate în sumă de (..... moneda națională) (.....euro), din care totalul sumei pentru fiecare măsură fiind anexată, inclusiv defalcarea contribuției publice naționale și a Comunității; sau nu există datorii de colectat. (*se șterge corespunzător*). Declarația cuprinde, de asemenea, toate debitele de la declarația anterioară care au fost înregistrate pentru mai mult de doi ani, și care sunt deduse din această declarație de cheltuieți.

3. Volumul fondurilor comunitare din contul euro SAPARD la data ultimului an la care se referă această declarație se ridică la.....euro.

Această declarație de cheltuieli conține ..... pagini numerotate.

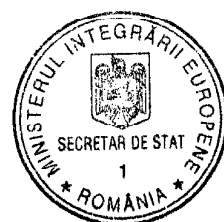
Această declarație a fost stabilită de: ..... Data, ștampila și semnătura Directorului Agenției SAPARD

Declarația a fost stabilită pe baza sumelor financiare furnizate de subsemnatul..... Data și semnătura Contabilului Agenției SAPARD

Certificată: ..... Data, ștampila și semnătura Responsabilului Național cu Autorizarea, în numele României.

Întocmită la ..... (data)

Atestarea și raportul de audit al Organismului de Certificare este inclus împreună cu această declarație.

Formularul D-2

**DECLARAȚII CARE SUNT PREZENTATE ÎMPREUNA CU DECLARAȚIA ANUALA A
CONTULUI**

SE CONFIRMĂ PRIN PREZENTA CĂ:

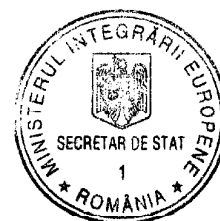
- (a) Agenția SAPARD a verificat dacă cheltuiala declarată eligibilă a fost realizată în conformitate cu Programul, Acordul Multianual de Finanțare, Decizia Comisiei la care se refera Articolul 3(1) al Secțiunii A din Anexa Acordului Multianual de Finanțare și a Acordului (acordurilor) Anual(e) de Finanțare.
- (b) Cheltuiala este reală, normală și s-a realizat la data (datele) din Decizia Comisiei nr..... prin care se delegă managementul Agenției SAPARD.
- (c) Plățile către beneficiarii finali sunt realizate fără nici o impozitare, deducere sau reținere specifice din orice plată care ar putea să reducă suma asistenței financiare la care aceștia sunt îndreptățiți.
- (d) Sumele recuperate reprezentând plăți efectuate incorect și datoriile înregistrate în registrul debitorilor pentru mai mult de doi ani au fost deduse din cheltuiala declarată. Comisia a fost informată în privința oricărei neregularități în concordanță cu Articolul 13, Secțiunea A din Anexa Acordului Multianual de Finanțare privind neregularitățile și recuperarea sumelor plătite incorect în cadrul programului de finanțare SAPARD.
- (e) Asistența acordată de către România rămâne în limitele măsurii stipulate în Program.
- (f) Conversiile dintre moneda națională și euro s-au realizat în conformitate cu Articolul 10, Secțiunea A din Anexa Acordului Multianual de Finanțare.
- (g) Documentele justificative pentru această declarație sunt și vor rămâne disponibile în termenii Articolului 3 din Acordul Multianual de Finanțare și ai Articolului 15, secțiunea A, Anexa la acesta.
- (h) Măsurile privind asistența financiară a Comunității fac obiectul unei publicități adecvate direcționate spre opinia publică și beneficiarii potențiali și actuali.

Întocmit la.....(data)

Stabilit de:..... *Data, ștampila și semnătura Directorului Agenției SAPARD*

Declarația a fost stabilită pe baza sumelor financiare furnizate de subsemnatul..... Data și semnătura Contabilului Agenției SAPARD

Certificat de: ..... Semnătura și ștampila Responsabilului Național cu Autorizarea în numele României

Formularul D-2 Tabel A

**DECLARAȚIA CHELTUIELILOR ELIGIBILE REALIZATE EFECTIV PENTRU ANUL (.....) – TOTI
BENEFICIARII**

Denumirea Programului:.....
 Decizia Comisiei nr ..... din ..... (*modificarea finală fiind făcută prin decizia nr ..... din .....*)
 Numărul de referință al Comisiei:.....
 Declarație nr ..... acoperind perioada de la (1/1/an)..... la .....(31/12/an) inclusiv .

Axa Priorității	Moneda națională				Euro			
	Cheltuiala publică		Finanțare privată		Cheltuiala publică		Finanțare privată	Costul total eligibil
	CE	national	CE	national	CE	national		
Măsura	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(6)+(7)+(8)=(9)
1. Prioritatea 1								
Măsura 1								
Măsura 2								
Măsura N								
Total Prioritatea 1								
n. Prioritatea n								
Măsura 1								
Măsura 2								
Măsura N								
Total Prioritatea n								
Total general								

În cazul existenței unor diferențe în relație cu o declarație anterioară, acestea sunt identificate prin ..... și explicate la paginile.....

Ratele de schimb moneda națională/euro sunt următoarele : Rata: ..... Data:.....

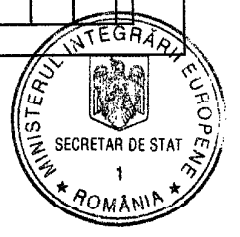

D3

IDENTIFICARE FINANCIARĂ - SAPARD
Romania

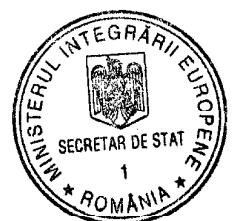
NUMELE TITULARULUI CONTULUI:	NATIONAL FUND SAPARD EURO
	CONT
ADRESA:	RESPONSABILITATI NATIONALI CU
	AUTORIZAREA FINANTARII
ORAȘ:	
COD POȘTAL:	
PERSOANA DE CONTACT:	
TELEFON:	
FAX:	
E-Mail	

BANCA	BANCA NATIONALA A ROMANIEI
NUMĂRUL CONTULUI	
	EURO

SECTIUNEA E

LINII DIRECTOARE PENTRU ORGANISMUL DE CERTIFICARE

LINII DIRECTOARE PENTRU CERTIFICAREA ANUALĂ A AGENȚIILOR SAPARD

Subiect: Linie directoare menționată în Articolul 6(5) Secțiunea A a Anexei Acordului Multianual de Finanțare - Forma, scopul de cuprindere și conținutul certificatului și al raportului organismului care realizează certificarea Agenției SAPARD.

Introducere

1. Obiectul acestui document este de a stabili cerințe de ghidare privind cerințele de certificare a contului menționate în Articolul 6, Secțiunea A a Anexei Acordului Multianual de Finanțare.
2. Subiectul certificării și deci al certificatului de audit și raportului de audit, este Agenția SAPARD și toate organismele descentralizate și delegate, adică procesele de la înregistrarea cererilor până la angajament și de la înregistrarea facturii până la plată.

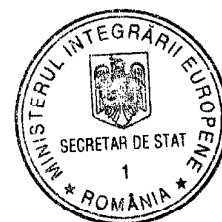
Certificatul de Audit

3. Certificatul de audit trebuie să fie un document scurt, clar și explicit al tuturor concluziilor organismului nominalizat drept Organism de Certificare. Exemple de certificate de audit sunt prezentate în Anexa acestei secțiuni.

Raportul de Audit

4. Sfera de cuprindere a raportului de audit este mai largă decât cea a certificatului de audit, cuprinzând, în plus, declarații dacă:
  - I) Organismul de Certificare a obținut asigurarea rezonabilă că procedurile de control intern sunt teoretic sigure și că acestea vor opera satisfăcător în practică;
  - II) procedurile, cu referință specifică la criteriile de acreditare de relevanță semnificativă (proceduri scrise, segregarea datoriilor, verificări preliminare ale proiectelor și plății, achiziții, proceduri de angajament și de plată, proceduri de contabilitate, securitatea computerelor, auditul intern) dau asigurarea rezonabilă că proiectele din sarcina Agenției SAPARD sunt conforme Acordului Multianual de Finanțare;
  - III) toate criteriile de acreditare de relevanță semnificativă continuă să fie respectate, după cum este cerut pentru conferirea de către Comisie a managementului ajutorului, în Articolul 3(1) al Secțiunii A din Anexa Acordului Multianual de Finanțare; și
  - IV) interesele financiare ale Comunității sunt protejate corespunzător.

Raportul trebuie de asemenea să stabilească orice recomandări și să indice(și cele din anii trecuți, dacă este cazul) până la cine și cum au fost adresate.

5. Conținutul raportului

I) Procedurile de control intern

Raportul trebuie să stabilească evidența obținută de Organismul de Certificare că în perioada de realizare a auditului, controalele interne au operat în practică ca și în teorie; au fost aplicate tuturor tranzacțiilor intenționate; și au rezultat în corectarea erorilor. Raportul trebuie să includă o declarație asupra procedurilor de control intern care trebuie să atragă atenția asupra oricărei slăbiciuni găsite în proiectarea sau în operațiunile de control, cu referință specială asupra factorilor care pot diminua eficacitatea procedurilor interne de control, cum ar fi:

- potențialul pentru controale să nu fie luat în seamă de funcționarul responsabil;
- aplicarea incorectă a controalelor ca rezultat al interpretării greșite sau neatenției; și
- dezvoltarea procedurilor non-standard.

Funcția de audit intern este un element cheie al problematicii de control intern. Din acest motiv, merită un capitol specific în raportul de audit. Raportul trebuie să ia în considerare independența, competența și eficiența auditului intern, și următoarele, în special: sfera de cuprindere a responsabilităților; drepturile de acces la Directorul Agenției SAPARD și la toate înregistrările, personal și anexe (incluzând organisme descentralizate și delegate); excluderea membrilor unității de audit intern de la acțiunile operaționale zilnice; angajații (competența, formarea și experiența); planificarea (evaluarea nevoilor, abordarea bazată pe risc, ciclul de acoperire al auditului); documentarea (verificările și concluziile în urma acestora vor fi înregistrate adecvat, și de asemenea vor fi însoțite de documentele justificative); evidența auditului (asigurarea suficienței și relevanței aranjamentelor); existența aranjamentelor adecvate pentru asigurarea calității; rapoartele (sunt adecvate în concepție și vor asigura proceduri care vor fi efectuate la timp) și concluziile referitoare la planul de auditare.

II) Proceduri pentru asigurarea conformității cu Acordul Multianual de Finanțare

Acest punct privește autorizarea. Tranzacțiile procesate de către Agenția SAPARD sunt guvernate prin reguli complexe. Riscul inerent apărut cere ca Agenția SAPARD să stabilească controale moderate incluzând folosirea procedurilor scrise, a listelor de verificare și a re-performanțelor detaliate sau revăzute de alt funcționar.

Raportul trebuie să includă o declarație asupra procedurilor pentru asigurarea conformității cu Acordul Multianual de Finanțare (prin măsuri și dacă sunt aplicabile, submăsuri) pentru fiecare procedură stipulând dacă controalele relevante sunt suficient de solide pentru a se putea pune bază pe ele în perioada de auditare. Acolo unde s-a ajuns la concluzia că o procedură nu asigură siguranța necesară, elementele importante ale eșecului controlului trebuie să fie luate în considerare.

III) Criterii de acreditare cu relevanță semnificativă

Raportul trebuie să stabilească limita până unde Agenția SAPARD și organismele descentralizate și delegate îndeplinesc toate criteriile de acreditare de relevanță (procedurile scrise, segregarea datoriilor, verificările preliminare ale proiectelor și plății, achiziții, proceduri pentru angajamente și plăți, proceduri de contabilitate,

securitatea computerelor, audit intern), după cum se stipulează în Articolul 3(1) al Secțiunii A din Anexa Acordului Multianual de Finanțare, pentru acordarea managementului asistenței de către Comisie, și ce acțiune (execuția la timp și durată), dacă există vreuna, urmează să fie preluată de Agenția SAPARD sau de organismul descentralizat/delegat pentru a rezolva orice deficiență.

IV) Protejarea intereselor financiare ale Comunității

Acest punct se referă la sumele care urmează să fie colectate (debitori). Obiectivele de control cheie pertinente includ înregistrarea corectă și la timp a tuturor debitorilor în registrul "tranzacții către debitori"; debit compensat din alte plăți SAPARD către beneficiarii care au debit; și înregistrarea corectă a tuturor chitanțelor de la debitori.

În general, raportul trebuie să includă o declarație privind protecția intereselor financiare ale Comunității stabilind pentru fiecare procedură dacă controalele relevante au fost suficient de solide pentru a se putea pune bază pe ele. Dacă se ajunge la concluzia că o procedură nu asigură siguranța necesară, elementele importante ale eșecului controlului trebuie să fie luate în considerare.

V) Recomandări

Orice recomandări pentru îmbunătățiri trebuie să fie clasificate cu referință la nivelul de importanță pe care Organismul de Certificare crede că ar trebui să fie atribuit fiecărei situații. Pentru simplificarea prezentării este propusă următoarea clasificare:

- Majoră: recomandări care cer atenția imediată a Directorului Agenției SAPARD;
- Intermediară: recomandări care sunt semnificative în contextul controlului Agenției SAPARD și care cer atenție imediată din partea Conducerii Superioare;
- Minoră: recomandări pentru care fiecare acțiune trebuie să asigure deplina conformitate cu criteriile de acreditare.

Raportul trebuie să stabilească pentru fiecare recomandare, procedura și aspectele de politică implicând atenție și răspunsul Agenției SAPARD.

6. Profilul raportului

Va asista Comisia în procesarea rapoartelor privind certificarea dacă un profil standard a fost urmărit după cum este indicat mai jos.

Rezumat executiv: cuprinzând opinia, declarații rezumative pentru fiecare din punctele I, II, III & IV menționate mai sus, și secțiuni privind recomandările majore și intermediare.

Introducere Generală

I. Proceduri de control intern: o evaluare a controalelor principale; funcția de audit intern; declarația asupra procedurilor de control intern, împreună cu justificări.

II. Proceduri pentru asigurarea concordanței cu Acordul Multianual de Finanțare: o evaluare a controalelor cheie; declarația asupra procedurilor pentru asigurarea concordanței cu Acordul Multianual de Finanțare, împreună cu justificări.

III. *Criterii de acreditare de relevanță semnificativă*: o evaluare a limitei până la care Agenția SAPARD îndeplinește toate criteriile de acreditare de relevanță semnificativă (proceduri scrise, segregarea datoriilor, verificări preliminare ale proiectelor și plății, achiziții, proceduri de plată și angajament, proceduri de contabilitate, securitatea computerelor, auditul intern) după cum este cerut în Articolul 14 al Secțiunii A din Anexa Acordului Multianual de Finanțare.

IV. *Proceduri de protecție a intereselor financiare ale Comunității*: o evaluare a controalelor cheie; declarația asupra procedurilor de protecție a intereselor financiare ale Comunității, împreună cu justificări.

Concluzii Generale.

Recomandări.

Anexe

Pentru fiecare măsură/sub-măsură și funcție comună (de exemplu: Contabilitate, Serviciul de Inspecție, Audit Intern, Tehnologia informatică), anexa trebuie să stabilească activitatea realizată pentru fiecare obiectiv de control incluzând o descriere a obiectivului de control, mecanismul controlului, structura documentului (să determine dacă cuprinde justificarea primară cerută/ documente necesare pentru a sprijini solicitarea), constatările, evaluarea, concluziile și recomandările detaliate.

O listă a recomandărilor trebuie să fie pregătită cu cel puțin următoarele informații: referința/recomandarea/statutul/acțiunea raportului.

Anexa – secțiunea E

Exemple de certificate de audit eliberate de Organismul de Certificare.⁶

Matricea opiniilor:

	<i>Fără obiecții</i>	<i>Obiecții limitate</i>	<i>Concluzii negative</i>
<i>Nelimitare a a sferei de cuprindere</i>	Necalificat (A)	Calificat (B)	Contra (E)
<i>Limitare a sferei de cuprindere</i>	Calificat (C)	Refuz (D)	

A NECALIFICAT

Noi am auditat conturile anuale de cheltuieli declarate Comisiei ca fiind cheltuieli realizate pentru Programul pentru anul financiar 200x prin [*numele și adresa Agenției SAPARD*]. Responsabilitatea noastră, acționând ca Organism de Certificare, este de a exprima o opinie asupra conturilor anuale.

Noi ne-am derulat auditul în concordanță cu standardele de auditare acceptate internațional și cu Articolul 6 din Secțiunea A a Acordului Multianual de Finanțare. Am planificat și realizat auditul pentru a obține asigurarea rezonabilă că, conturile transmise Comisiei sunt lipsite de afirmații incorecte. Auditul a inclus examinarea, pe baza unor teste, a evidențelor care stau la baza informațiilor din conturile anuale, înregistrarea angajamentelor, examinarea procedurilor și a unui eșantion de tranzacții. Auditul a acoperit conformitatea plăților cu Acordul Multianual de Finanțare care privește numai capacitatea structurilor administrative ale Agenției SAPARD, de a asigura că o astfel de conformitate a fost verificată înainte ca plata să fi fost făcută. Auditul nostru furnizează o bază rezonabilă pentru opinia noastră.

După opinia noastră, conturile transmise Comisiei pentru anul financiar 200x (datat ZZ/LL/AAAA) sunt adevărate, complete și clare.

Auditul nostru a fost derulat între și ZZ/LL/AAAA și ZZ/LL/AAAA. Un raport privind constatările noastre este furnizat la aceeași dată ca cea a acestui certificat.
[*data emiterii + semnătura, numele și poziția + numele și adresa Organismului de Certificare*]

B. CALIFICAT- DIFERENȚE OBSERVATE

Noi am auditat conturile anuale de cheltuieli declarate Comisiei ca și cheltuieli realizate pentru Programul pentru anul financiar 200x prin [*numele și adresa Agenției SAPARD*]. Responsabilitatea noastră, acționând ca Organism de Certificare, este de a exprima o opinie asupra conturilor anuale.

Noi ne-am derulat auditul în concordanță cu standardele de auditare acceptate internațional și cu Articolul 6 din Secțiunea A a Anexei Acordului Financiar Multianual. Am planificat și realizat auditul pentru a obține asigurarea rezonabilă că,

⁶ Cf. Standardului Internațional privind Auditul și Serviciile legate de acesta Nr. 13 (ISA 13) elaborat de Federația Internațională a Contabililor (IFAC).

conturile transmise Comisiei sunt lipsite de afirmații incorecte. Auditul a inclus examinarea, pe baza unor teste, evidențelor cu privire la informațiile din conturile anuale, înregistrarea angajamentelor, examinarea procedurilor și a unui eșantion de tranzacții. Auditul a acoperit conformitatea plăților numai cu Acordul Financiar Multianual care privește capacitatea structurilor administrative ale Agenției SAPARD, de a asigura că o astfel de conformitate a fost verificată înainte ca plata să fi fost făcută. Auditul nostru furnizează o bază rezonabilă pentru opinia noastră.

Diferențele au fost observate între conturile anuale, documentele contabile și înregistrările Agenției SAPARD pentru următoarele măsuri/submăsuri (cu privire la raportul de audit, pagina P):

<i>(măsură/ submăsură</i>	<i>diferența (+/-) în moneda națională și Euro</i>
<i>mașini agricole</i>	<i>-23.000 CCC/ 100 Euro</i>

După opinia noastră, cu excepția diferențelor descrise în paragraful precedent, conturile transmise Comisiei pentru anul financiar FEOGA 200x (datat ZZ/LL/AAAA) sunt adevărate, complete și clare.

Auditul nostru a fost derulat între ZZ/LL/AAAA și ZZ/LL/AAAA. Un raport privind constatările noastre este furnizat la aceeași dată ca cea a acestui certificat.

[data emiterii + semnătura, numele și poziția + numele și adresa Organismului de Certificare]

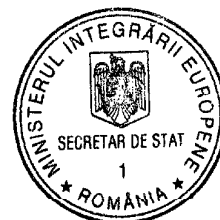
C. OPINIE CALIFICATĂ – LIMITARE PRIVIND SFERA DE CUPRINDERE

Noi am auditat conturile anuale de cheltuieli declarate Comisiei ca și cheltuieli incluse în Programul pentru anul financiar 200x prin *[numele și adresa Agenției SAPARD]*. Responsabilitatea noastră, acționând ca Organism de Certificare, este de a exprima o opinie asupra conturilor anuale.

Cu excepția celor discutate în paragraful următor, noi ne-am derulat auditul în concordanță cu standardele de auditare acceptate internațional și cu Articolul 6 din Secțiunea A a Anexei Acordului Financiar Multianual. Noi am planificat și realizat auditul pentru a obține asigurarea rezonabilă că, conturile transmise Comisiei sunt lipsite de afirmații incorecte. Auditul a inclus examinarea, pe baza unor teste, evidențelor cu privire la informațiile din conturile anuale, înregistrarea angajamentelor, examinarea procedurilor și a unui eșantion de tranzacții. Auditul a acoperit conformitatea plăților numai cu Acordul Financiar Multianual care privește capacitatea structurilor administrative ale Agenției SAPARD, de a asigura că o astfel de conformitate a fost verificată înainte ca plata să fi fost făcută. Auditul nostru furnizează o bază rezonabilă pentru opinia noastră.

Din cauza *(de exemplu)* a naturii înregistrărilor Agenției SAPARD/ Organismul Delegat, etc. nu putem fi satisfăcuți chiar dacă *(se citează natura problemei)* recurgem la alte proceduri de audit (referitor: raport de audit pagina P).

După opinia noastră, cu excepția efectelor unor astfel de ajustări, dacă există, care s-au dovedit a fi necesare, conturile ce urmează a fi transmise Comisiei pentru anul financiar 200x EAGGF (datat ZZ/LL/AAAA) sunt adevărate, complete și clare.

Auditul nostru a fost derulat între ZZ/LL/AAAA și ZZ/LL/AAAA. Un raport privind constatările noastre este furnizat la aceeași dată ca cea a acestui certificat.

[data emiterii + semnătura, numele și poziția + numele și adresa Organismului de Certificare]

D. REFUZUL OPINIEI – LIMITAREA SFEREI DE APLICARE

Noi am auditat conturile anuale de cheltuieli declarate Comisiei ca și cheltuieli incluse în Programul pentru anul financiar 200x prin [numele și adresa Agenției SAPARD]. Responsabilitatea noastră, acționând ca Organism de Certificare, este de a exprima o opinie asupra conturilor anuale.

Cu excepția celor discutate în paragraful următor, noi ne-am derulat auditul în concordanță cu standardele de auditare acceptate internațional și cu Articolul 6 din Secțiunea A a Anexei Acordului Financiar Multianual. Noi am planificat și realizat auditul pentru a obține asigurarea rezonabilă că, conturile transmise Comisiei sunt lipsite de afirmații incorecte. Auditul a inclus examinarea, pe baza unor teste, evidențelor cu privire la informațiile din conturile anuale, înregistrarea angajamentelor, examinarea procedurilor și a unui eșantion de tranzacții. Auditul a acoperit conformitatea plăților numai cu Acordul Financiar Multianual care privește capacitatea structurilor administrative ale Agenției SAPARD, de a asigura că o astfel de conformitate a fost verificată înainte ca plata să fi fost făcută. Auditul nostru furnizează o bază rezonabilă pentru opinia noastră.

Nu putem să examinăm procedurile care fundamentează plățile efectuate de organismele cu responsabilități delegate, din cauza restricțiilor existente în sfera de aplicare a activității noastre din partea Agenției SAPARD (referitor: raport de audit pagina P).

Din cauza semnificației problemelor discutate în paragraful precedent, nu ne exprimăm o opinie dacă, conturile transmise Comisiei pentru anul financiar 200x EAGGF (datat ZZ/LL/AAAA) sunt adevărate, complete și clare.

Auditul nostru a fost derulat între și ZZ/LL/AAAA și ZZ/LL/AAAA. Un raport privind constatările noastre este furnizat la aceeași dată ca cea a acestui certificat.

[data emiterii + semnătura, numele și poziția + numele și adresa Organismului de Certificare]

E. OPINIE ADVERSĂ

Noi am auditat conturile anuale de cheltuieli declarate Comisiei ca și cheltuieli incluse în Programul pentru anul financiar 200x prin [numele și adresa Agenției SAPARD]. Responsabilitatea noastră, acționând ca Organism de Certificare, este de a exprima o opinie bazată pe auditul nostru.

Noi ne-am derulat auditul în concordanță cu standardele de auditare acceptate internațional și cu Articolul 6 din Secțiunea A a Anexei Acordului Financiar Multianual. Noi am planificat și realizat auditul pentru a obține asigurarea rezonabilă că, conturile transmise Comisiei sunt lipsite de afirmații incorecte. Auditul a inclus examinarea, pe baza unor teste, evidențelor cu privire la informațiile din conturile anuale, înregistrarea angajamentelor, examinarea procedurilor și a unui eșantion de tranzacții. Auditul a acoperit conformitatea plăților numai cu Acordul Multianual de Finantare care privește capacitatea structurilor administrative ale Agenției SAPARD, de a asigura că o astfel de conformitate a fost verificată înainte ca plata să fi fost făcută. Auditul nostru furnizează o bază rezonabilă pentru opinia noastră.

Cheltuielile declarate de Agenția SAPARD nu sunt în concordanță cu plățile și chitanțele întocmite în perioada (referitor: raport de audit, pagina P).

În opinia noastră, din cauza efectelor problemelor discutate în paragraful precedent, conturile transmise Comisiei pentru anul financiar 200x EAGGF (datat ZZ/LL/AAAA) nu sunt adevărate, complete și clare.

Auditul nostru a fost derulat între și ZZ/LL/AAAA și ZZ/LL/AAAA. Un raport privind constatările noastre este furnizat la aceeași dată ca cea a acestui certificat.

[data emiterii + semnătura, numele și poziția + numele și adresa Organismului de Certificare]

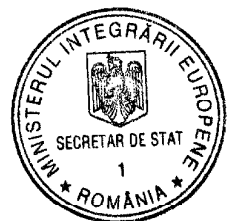

SECȚIUNEA F

TEXTUL LEGISLAȚIEI COMUNITĂȚII,
CARE SE REFERĂ REGULAMENTUL (EC) NR.2222/2000 ÎN LEGATURĂ CU
REGULI FINANCIARE PENTRU SAPARD ADAPTATE ACESTUI ACORD¹²

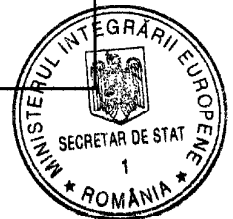
---

¹² OJ L 253, 7.10.2000, p.5.

(a)	(b)	(c)	(d)	(e)
Nr.crt.	Secțiune	Articol	Paragraf	Prevederi de aplicat de către România în conformitate cu acest Acord
1	A	3	1	<p>Comisia poate decide, pe baza unor analize de la caz la caz, despre capacitatea de coordonare a unui program/proiect la nivel național și sectorial, despre procedurile de control financiar și structuri ale finanțelor publice, despre amănarea cererii de aprobare ex-ante la care se referă Punctul 3 și pentru atribuirea de asistență agențiilor de implementare, pe baze descentralizate. O astfel de amănare va fi subiect pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - criteriile minimale pentru evaluarea abilităților agențiilor de implementare din țara candidată de a coordona asistența acordată și condițiile minimale aplicabile de către aceste agenții, după cum este stabilit la Punctul 3; - prevederi specifice în ceea ce privește, printre altele, invitații la licitații, scrutine și evaluări ale licitațiilor, obținerea contractelor și implementarea directivelor în ceea ce privește achizițiile publice ale Comunității, care trebuie să se înscrie în acordurile financiare cu fiecare țară beneficiară.
2	F	Punctul 1		<p>Selecția proiectului, licitația și contractarea vor fi subiecte ale aprobării ex-ante de către Comisie.</p>
3	A	3 și pct. 1	1.	<p>Criteriile minimale și condițiile pentru un management descentralizat la agențiile de implementare din țările candidate.</p> <p>1. Criteriile minimale pentru evaluarea abilităților agențiilor de implementare din țara candidată de a coordona asistența acordată</p> <p>Comisia va aplica următoarele criterii în vederea stabilirii agențiilor de implementare din țările partenere care vor putea coordona asistența acordată pe baze centralizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) va exista un sistem bine pus la punct de coordonare al Programului, cu reguli interne ale procedurilor, responsabilități clare instituționale și personale; (ii) principiul separării puterilor trebuie să fie respectat astfel încât să nu apară conflicte de interese în ceea ce privește achizițiile și plățile; (iii) trebuie să existe un personal adecvat pentru îndeplinirea sarcinilor. Acesta trebuie să aibe abilități în audit și experiență, cunoașterea de limbi străine și să fie pregătiți în desfășurarea activității de implementare a Programelor Comunității. <p>2. Condiții minimale pentru management descentralizat la agențiile de implementare din</p>

4	A	13	6	<p>țările candidate.</p> <p>Descentralizarea în țările candidate cu controlul ex-post de către Comisie poate fi considerată pentru o agenție de implementare în care sunt îndeplinite următoarele condiții:</p> <p>(i) demonstrarea unui control intern eficace, inclusiv funcția de audit independentă și un sistem de raportare contabil și financiar la standarde internaționale;</p> <p>(ii) un audit (un raport) financiar și operațional recent arătând în mod efectiv și la timp gestionarea fondurilor Comunității sau măsuri naționale de natură similară;</p> <p>(iii) un sistem de control financiar național în agenția de implementare;</p> <p>(iv) reguli de achiziționare care să fie andosate de către Comisie, așa cum prevede Articolul IX al Regulamentului Financiar aplicabil la bugetul general al Comunității Europene (a se vedea Articolul 14.2.6. al Secțiunii A a Anexei acestui Acord);</p> <p>(v) angajamentul Responsabilului Național cu Autorizarea Finanțării de a-și asuma întreaga răspundere și responsabilitate pentru Program.</p> <p>Această apreciere nu va prejudicia dreptul Comisiei și a Curții de Conturi de a verifica cheltuielile.</p> <p>Punctul 4</p> <p>Prevederile acestui Punct nu vor afecta aplicarea în România a legilor care se referă la urmăriri penale sau cooperare juridică între țările candidate menționate la Punctul 8 și statele membre.</p> <p><i>Sub-punctul 4.1</i></p> <p>Atunci când Comisia decide a realiza controale pe teren și inspecții conform acestui Punct, trebuie să se asigure faptul că nu sunt realizate inspecții de acest gen în același timp asupra aceluiași obiectiv și cu privire la aceiași operatori economici implicați (a se vedea punctul.</p> <p>În plus, se vor lua în considerare inspecțiile în curs sau cele deja întocmite în legătura cu</p>
---	---	----	---	---

<p>câteva obiective care privesc operatorii economici în cauză întocmite de România în baza legislației sale.</p>	<p>Sub-punctul 4.2 Verificările la fața locului și inspecțiile vor fi pregătite și conduse de către Comisie în cooperare cu autoritățile din România, care va fi anunțată în timp util despre obiectul, scopul și bazele legale ale verificărilor și inspecțiilor, în așa fel încât să poată acorda ajutorul cerut. Astfel, oficialii din România pot participa la inspecții și verificări pe teren.</p>	<p>În plus, dacă România dorește, verificările pe teren și inspecțiile pot fi realizate împreună de către Comisie și autoritățile responsabile ale României.</p>	<p>Sub-punctul 4.3 Verificările pe teren și inspecțiile vor fi realizate de către Comisie pe operatorii economici cărora le vor fi aplicate în conformitate cu pct. 6 măsuri administrative și penalizări în cazul în care există motive să se creadă că au fost comise neregularități. Pentru a se facilita desfășurarea de către Comisie a verificărilor, operatorii economici vor fi apelați pentru a asigura accesul la sedii, terenuri, mijloace de transport sau alte asemenea mijloace folosite în scopul desfășurării afacerilor. Acolo unde este necesar, în scopul stabilirii existenței neregularităților, Comisia poate efectua inspecții pe teren și inspecții la alți operatori economici, în scopul de a se asigura accesul la informațiile necesare.</p>	<p>Sub-punctul 4.4 4.4.1. Verificările pe teren și inspecțiile vor fi executate de către autorități ale Comisiei și responsabilitatea va fi a oficialilor și altor funcționari guvernamentali autorizați, aceștia fiind numiți "Inspectorii Comisiei". Persoanele aflate la dispoziția Comisiei din țara candidată ca experți naționali pot asista la secondarea acestor verificări și inspecții.</p>	<p>Inspectorii Comisiei își vor exercita atribuțiile prin autorizații scrise, arătându-și identitatea și funcția, împreună cu un document care să arate scopul și subiectul verificării pe teren sau a inspecției. În conformitate cu cerințele acestui acord, ei vor trebui să acționeze în respect cu legile</p>
---	--	--	--	---	---

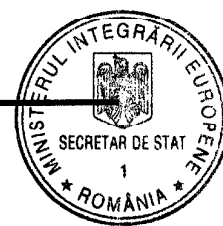

			<p>Românie.</p> <p>4.4.2. Cu condiția respectării acestui acord, Comisia, cu acordul României, poate apela la colaborarea reprezentanților din alte țări candidate specificate la punctul 8 ca observatori, și poate solicita altor organisme externe care să acționeze sub responsabilitatea sa în vederea acordării asistenței tehnice.</p> <p>Comisia trebuie să se asigure că reprezentanții și organismele mai sus menționate oferă toate garanțiile cu privire la competența tehnică, independența și păstrarea secretului profesional.</p> <p>Sub-punct 4.5</p> <p>4.5.1. Inspectorii Comisiei trebuie să aibă acces, fără a prejudicia previziunile acestui acord și în aceleași condiții ca și inspectorii administrativi naționali și în concordanță cu legislația națională, la toate informațiile și documentația cu privire la operațiunile care sunt cerute pentru coordonarea adecvată a verificărilor pe teren și a inspecțiilor în condiții similare. Aceștia pot beneficia de aceleași facilități în desfășurarea inspecțiilor ca și inspectorii administrativi naționali și în particular, de copii ale documentației justificative.</p> <p>Verificările pe teren și inspecțiile pot privi, în particular:</p> <ul style="list-style-type: none"> - registre și documente cum ar fi facturile, listele cu termeni și condiții, borderouri de plată, declarații de materiale folosite și muncă prestată și declarații bancare păstrate de operatori economici, - date computerizate - producție, sisteme și metode de ambalare și dezambalare, - verificări fizice, cum ar fi natura și cantitatea bunurilor sau operațiunile încheiate, - crearea și verificarea de eșantioane, - progresul activităților și investițiilor pentru fiecare finanțare care a fost furnizată și utilizarea investițiilor realizate, - documente cu privire la buget și contabilitate, - implementarea financiară și tehnică a proiectelor subvenționate.
--	--	--	--

				<p>4.5.2. Acolo unde este necesar, pentru România, la cererea Comisiei trebuie să se ia măsuri preventive adecvate cu privire la legile naționale, fără a prejudicia acest Acord, în particular cu privire la garanția dovezilor.</p> <p>Subpunctul 4.6</p> <p>4.6.1. Informațiile comunicate sau dobândite în orice formă la acest Punct, trebuie să fie supuse secretului profesional și protejate în același fel în care informațiile similare sunt protejate de către legislația națională a țării care le primește și de către prevederile corespunzătoare aplicabile instituțiilor Comunității.</p> <p>Astfel de informații nu pot fi comunicate altor persoane decât cele din instituțiile Comunității sau din România ale căror funcții necesită cunoașterea lor și nici nu pot fi utilizate de instituțiile Comunității pentru alte scopuri în afara celor de protecție efectivă a intereselor financiare comunitare în toate țările candidate. În cazul în care România intenționează să folosească informațiile obținute în alte scopuri de către oficialii care participă în numele sau în calitate de observatori, în conformitate cu sub-punctul 4.4.2. la controale și inspecții la fața locului, trebuie să obțină acordul țării de unde au fost obținute informațiile.</p> <p>4.6.2. Comisia va raporta cât de repede posibil la autoritatea competentă a statului în teritoriul căruia s-a executat verificarea pe teren sau inspecția, dacă s-au remarcat orice fapte sau suspiciuni în legătură cu vreo neregularitate în timpul verificărilor pe teren sau inspecțiilor. În orice caz, Comisia va trebui să informeze autoritățile menționate mai sus de rezultatul acestor verificări și inspecții.</p> <p>4.6.3. Inspectorii Comunității se vor asigura că, fără a prejudicia prevederile acestui Acord, în realizarea rapoartelor lor se vor lua în considerare cererile procedurale stabilite prin legile naționale ale României. Materialele și documentele justificative, așa cum se precizează la punctul 4.5 vor fi anexate la aceste rapoarte. Acolo unde inspecția este realizată în colaborare, în conformitate cu cel de-al doilea subparagraf al sub-punctului 4.2, inspectorii naționali care iau parte la operație trebuie să contrasemneze raportul elaborat de către inspectorii Comisiei.</p>
--	--	--	--	--

5	A	13	1(b)	<p>4.6.4. Comisia trebuie să se asigure că, acolo unde se implementează acest Punct, inspectorii săi trebuie să respecte prevederile Comunității și prevederile naționale cu privire la protecția datelor personale.</p> <p>4.6.5. Acolo unde operatorii economici la care se face referire la sub-punctul 4.3. sunt supuși verificărilor pe teren sau inspecțiilor, România, care acționează în concordanță cu regulile naționale și fără a prejudicia prevederile acestui Acord, trebuie să acorde inspectorilor Comisiei asistența necesară pentru a le permite să-și îndeplinească îndatoririle în realizarea verificărilor pe teren și inspecțiilor. România trebuie să ia toate măsurile necesare, în conformitate cu legile naționale.</p>
6	A	Punctul 4 și 5		<p>„Neregularitate” înseamnă orice încălcare a unei prevediziuni a acestui Acord care rezultă din activitatea sau omisiunea unui operator economic (vezi Punctul 6), care a avut sau va avea un efect de prejudiciere asupra Comunității sau asupra unui Punct nejustificat de cheltuială.</p> <p>Măsurile administrative și penalizările pot fi aplicate operatorilor economici fie că sunt persoane fizice sau juridice sau altor organisme recunoscute de către legile naționale (persoane fizice sau juridice, întreprinderi, instituții publice sau autorități locale sau regionale ale statului), acolo unde activitatea lor implică aplicarea necorectă a acestui Acord prin atingerea sau lezarea contribuției Comunității și, de asemenea, persoanelor fizice și juridice care au fost implicate în comiterea de neregularități sau care se așteaptă să evite comiterea unei neregularități.</p>
7	A	13	6	<p>Sub-punctul 7.1</p> <p>7.1.1. Notificarea neregularităților care apar la finanțarea Comunității trebuie să fie făcută în conformitate cu prevederile stabilite la acest Punct. Aceste prevediziuni nu trebuie să afecteze aplicarea în România a regulilor legate de procedurile penale sau cooperarea juridică între țările candidate listate la Punctul 8 și Statele Membre în chestiunile penale.</p> <p>Sub-punctul 7.2</p> <p>7.2.1. România trebuie să comunice Comisiei în trei luni de la încheierea Acordului Multianual:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevediziunile stabilite prin lege, regulile și acțiunile administrative pentru aplicarea măsurilor din Articolul 13(1) al Secțiunii A din Anexa acestui Acord; - lista autorităților și organismelor responsabile pentru aplicarea măsurilor în conformitate cu Articolul 13(1) al Secțiunii A din Anexa acestui Acord;

	<p>- principiile previziuni legate de rolul și funcționarea acestor autorități și organisme și procedurile de a căror aplicare sunt responsabile.</p> <p>7.2.2. România va comunica Comisiei orice amendament la informațiile furnizate în conformitate cu Sub-punctul 7.2.1.</p> <p>7.2.3. Comisia trebuie să studieze comunicările României și trebuie să o informeze asupra concluziilor pe care intenționează să le aplice de aici înainte. Aceasta trebuie să rămână în contact cu România dacă este necesară extinderea aplicării previziunilor acestui Punct.</p> <p>Sub-punctul 7.3</p> <p>7.3.1. În timpul ultimelor două luni de la sfârșitul fiecărui trimestru, România va raporta la Comisie orice neregularitate care a fost subiectul investigațiilor administrative sau juridice. Astfel, trebuie să dea dacă este posibil detalii care privesc:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevederi care au fost încălcate; - natura și sumele cheltuielilor; în cazul în care nu s-a realizat nici o plată, sumele care ar fi fost prost plătite au avut iregularități care nu au fost descoperite, în afară de cazul în care erorile sau neglijențele sunt detectate înaintea plății și nu rezultă în nici o amendă administrativă sau juridică, - suma totală și distribuția ei între diferitele surse de finanțare, - proiectul și măsura avută în vedere, - perioada în care, sau momentul în care s-a comis o iregularitate, - modurile în care se realizează o iregularitate, - modul în care a fost descoperită o iregularitate, - autoritățile naționale și alte instituții care au realizat raportul oficial despre iregularități, - consecințele financiare, suspendarea plăților și posibilitatea recuperării, - data și sursa primei informații care a iscat suspiciuni ale existenței unei iregularități, - data la care a fost realizat primul raport al iregularităților, - acolo unde este necesar, România și alte țări implicate, - identitatea persoanelor fizice și juridice implicate, păstrată în cazurile în care astfel de informații nu sunt relevante în combaterea neregularităților în funcție de caracterul acestora. <p>7.3.2. Acolo unde unele informații la care se refera sub-punctul 7.3.1, și în particular cele care privesc modurile de comitere a neregularităților și maniera în care au fost descoperite,</p>
--	---

nu sunt disponibile, România trebuie, în măsura posibilităților, să furnizeze informațiile lipsă, când va trimite următoarele rapoarturi trimestriale de neregularități către Comisie.

Sub-punctul 7.4

România trebuie să raporteze Comisiei orice neregularitate descoperită sau care se presupune că a fost comisă acolo unde există temerea că

(a) acestea pot avea repercursiuni rapide în afara teritoriului sau, și/sau

(b) acestea arată că a avut loc o nouă practică frauduloasă.

Un astfel de raport va trebui, dacă este cazul, să fie trimis simultan altor țări candidate sau țări membre relevante.

Sub-punctul 7.5

7.5.1. În decurs de două luni de la sfârșitul fiecărui trimestru, țara candidată trebuie să informeze Comisia, cu privire la orice raport anterior realizat în condițiile Sub-punctului 7.3, asupra procedurilor instituite ca urmare a tuturor neregularităților anterior notificate și asupra schimbărilor importante care rezultă din acestea, inclusiv:

- sumele care au fost recuperate sau care se așteaptă să fie recuperate,
- măsuri intermediare de precauție luate de către țara candidată pentru a garanta recuperarea sumelor plătite greșit,
- procedurile judiciare și administrative instituite pentru recuperarea sumelor plătite greșit și pentru impunerea de sancțiuni,
- motivele pentru orice abandon al procedurilor de recuperare; Comisia trebuie, dacă este posibil, să fie notificată înainte de luarea unei decizii,
- orice abandon al acțiunilor penale.

România trebuie să notifice Comisia cu privire la deciziile administrative sau juridice sau aspectele principale cuprins în acest document, cu privire la îndeplinirea acestor proceduri.

7.5.2. Fără a prejudicia prevederile Articolului 14.2.8 al Secțiunii A din Anexa la acest Acord, acolo unde România consideră ca o sumă nu poate fi recuperată în totalitate, sau nu se așteaptă să fie recuperată în totalitate, trebuie să informeze Comisia, printr-un raport special, referitor la suma nerecuperată.

7.5.3. În eventualitatea existenței situației menționate la Punctul 7.5.2., fără a prejudicia

prevederile Articolul 14.2.8 al Secțiunii A, Comisia poate cere în mod expres României să continue procedurile de recuperare.

7.5.4. Atunci când autoritățile din România decid, la cererea expresa a Comisiei, să inițieze sau să continue acțiunile legale cu privire la recuperarea sumelor plătite necorespunzător, Comisia, fără a prejudicia prevederile Articolului 14.2.8. a Secțiunii A, poate să accepte rambursarea către România în întregime sau în parte a tuturor costurilor juridice și costurile legate direct de acțiunile legale, la prezentarea documentelor de evidență, chiar dacă aceste acțiuni sunt fără succes.

Sub-punctul 7.6

Dacă nu sunt neregularități de raportat în perioada de referință, România trebuie să informeze Comisia despre acest lucru în aceeași limită de timp care este stabilită la Sub-punctul 7.3.1.

Sub-punctul 7.7

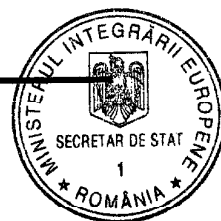
7.7.1. Comisia trebuie să mențină contacte potrivite cu România în scopul completării informației despre neregularități la care se referă Sub-punctul 7.3, în legătură cu procedura la care se referă Sub-punctul 7.5 și, în particular, la posibilitatea de recuperare.

7.7.2. Independent de contractele menționate la Sub-punctul 7.7.1, Comisia trebuie să informeze România dacă natura neregularității sugerează dacă practici similare sau identice pot apărea în alte țări.

7.7.3. Comisia trebuie să organizeze întâlniri informaționale pentru reprezentanții țărilor candidate listate la Punctul 8 în scopul de a examina împreună cu aceștia informațiile cerute la sub-punctele 7.3, 7.4 și 7.5 și sub-punctul 7.7, în particular, cu privire la concluziile ce pot fi trase de aici în legătură cu neregularitățile, măsurile preventive și procedurile legale.

7.7.4. La cererea României sau a Comisiei, România și Comisia trebuie să se consulte între ele în scopul închiderii posibilității de a eluda o lege care prejudiciază interesele Comunității și care apar în cursul impunerii prevederilor sale.

Sub-punctul 7.8

7.8.1 România și Comisia trebuie să-și ia toate precauțiile necesare pentru a asigura că informațiile pe care le schimbă răman confidențiale.

7.8.2 Informațiile la care se referă acest Punct nu pot fi trimise, în particular, altor persoane decât cele din România sau din instituțiile Comunității ale căror sarcini presupun accesul la aceste informații, cu excepția cazului în care România le furnizează așa cum a fost convenit în mod expres.

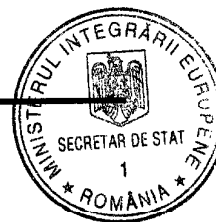
7.8.3 Numele persoanelor juridice sau fizice pct fi dezvăluite altor țări cânddate listate la Punctul 8, instituțiilor Statelor Membre sau Comunității doar atunci când acest lucru este necesar în vederea prevenirii sau urmării neregularităților sau pentru a stabili dacă o neregularitate afirmată a avut loc.

7.8.4 Informațiile comunicate sau obținute în orice formă, urmărind acest Punct, trebuie să fie supuse secretului profesional și să fie protejate în același fel ca și informațiile similare care sunt protejate de legislația națională a țării care le primește și de prevederile corespunzătoare aplicabile la instituțiile Comunității.

În plus, aceste informații nu pot fi folosite în alte scopuri decât cele prevăzute la acest Punct, cu excepția cazului în care autoritățile care au furnizat aceste informații nu cer în mod expres acest lucru și cu condiția că prevederile în vigoare în țara în care autoritatea beneficiară nu interzice asemenea comunicări sau utilizări.

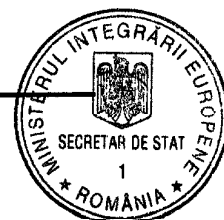
7.8.5. Sub-punctele 7.8.1.până la 7.8.4. nu vor împiedica utilizarea, în nici o acțiune sau proceduri legale instituite și care nu sunt conforme cu acest Acord, a informațiilor obținute în baza acestui Punct. Autoritatea competentă din România care a furnizat aceste informații trebuie să fie informată corespunzător despre această utilizare.

7.8.6. În cazul în care România anunță Comisia că o persoană fizică sau juridică al cărei nume a fost comunicat Comisiei în baza acestui punct se dovedește la o cerere viitoare că nu a fost implicată în nici o iregularitate, Comisia trebuie să informeze pe toți aceia cărora le-a comunicat acel nume ca nepotrivit pentru acel fapt, în baza acestui Articol. O asemenea persoană trebuie să înceteze a mai fi tratată, în virtutea notificării prealabile ca o persoană implicată în iregularitatea respectivă.

8	A	Art. 14	2.6	<p>Sub-punctul 7.9</p> <p>Sumele recuperate trebuie să fie distribuite de către România și de Comunitate proporțional cu cheltuielile deja făcute de aceștia cu condiția ca debitul să nu fi fost lichidat în conformitate cu regulile din Articolul 14.2.8 din Secțiunea A din Anexa acestui Acord.</p> <p>Sub-punctul 7.10</p> <p>7.10.1 În cazul în care se constată neregularități privind valori mai mici decât echivalentul în lei a 4.000 euro din bugetul Comunității, România nu trebuie să înainteze Comisiei informația prevăzută la Sub-punctul 7.3. și 7.5. decât dacă Comisia o solicită în mod expres.</p>
9	A	Art. 12	3	<p>Bulgaria, Republica Cehă, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, România, Slovacia și Slovenia.</p> <p>Sub-punctul 9.1</p> <p>9.1.1. Sarcinile Organismului de Conciliere trebuie să fie:</p> <p>(a) să examineze orice problemă la care se face referire de către România care, urmare prevederilor din Articolul 12 din Secțiunea A Anexa la acest Acord și a discuțiilor bilaterale asupra acelor prevederi, primește notificare formală din partea Comisiei, cu referire la Articolul 12 din Secțiunea A și al acestui Punct din aceasta Secțiune, a concluziei că asemenea articole de cheltuieli realizate de România nu sunt eligibile pentru Program,</p> <p>(b) să încerce să reconcilieze pozițiile divergente ale Comisiei și ale României și</p> <p>(c) la sfârșitul investigațiilor să elaboreze un raport asupra rezultatelor eforturilor sale de reconciliere, făcând orice remarci pe care le consideră necesare, precum și să menționeze punctele disputate rămase nerezolvate.</p> <p>9.1.2. Pentru scopurile stadiilor procedurii de lichidare a conturilor:</p> <p>(a) poziția Organismului trebuie să nu prejudicieze Decizia finală a Comisiei privind lichidarea conturilor</p> <p>(b) faptul de a nu supune o problemă Organismului nu trebuie să prejudicieze României care primește notificare din partea Comisiei în înțelesul Sub-punctului 9.1.1.(a).</p> <p>Sub-punct 9.2</p> <p>9.2.1. România trebuie să supună o problemă Organismului în termen de 30 zile lucrătoare de la primirea notificării la care se face referire la Sub-punctul 9.1.1. (a), prin trimiterea unei</p>

cereri motivate de conciliere la Secretariatul Organismului de Conciliere, adresă care va fi notificată României în Comunicarea respectivă.

9.2.2. O cerere de conciliere este admisibilă numai dacă reglementarea financiară recomandată de Comisie cu privire la un capitol de buget:

fie,

-depășește 0,5 milioane Euro; sau

-reprezintă mai mult de 25% din cheltuiala totală anuală a României din capitolul de buget respectiv.

Suplimentar, dacă în timpul discuțiilor bilaterale la care se face referire la Sub-punctul 9.1.1. (a) România solicită și demonstrează că problema este una de principiu și privește aplicarea regulilor Comunității, președintele Organismului poate să declare cererea de conciliere ca fiind admisibilă.

9.2.3. Secretariatul Organismului trebuie să confirme primirea cererii de conciliere.

9.2.4. Organismul trebuie să conducă investigațiile cât de prompt posibil, bazându-se pe evidența din dosar și pe o audiere corectă a Comisiei și a autorităților naționale în discuție. La sfârșitul investigațiilor trebuie să le trimită un raport la care s-a făcut referire în Sub-punctul 9.1.1.(c).

9.2.5. Dacă în termen de 4 luni de când a fost supus un caz Organismul nu a reușit să reconcilieze pozițiile Comisiei și României, procedura de conciliere se consieră că a eșuat. Raportul la care se face referire în Sub-punctul 9.1.1.(c) trebuie să stabilească motivele pentru care pozițiile nu pot fi reconciliate.

9.2.6. Raportul elaborat în limita de timp stabilită trebuie să fie trimis la:

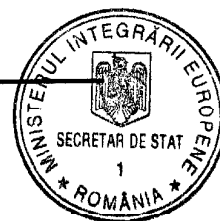
- țara care a supus problema Organismului;

-celelalte [Țări candidate]; și

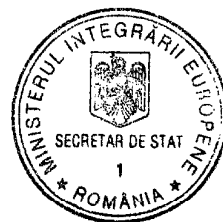
-Comisiei în cazul în care este propusă Decizia de lichidare a conturilor.

Sub-punctul 9.3

9.3.1. Organismul trebuie să se întâlnească la sediul central al Comisiei. Secretariatul Organismului trebuie să fie asigurat de personalul Comisiei.

10	A	Art. 14	2.7	<p>9.3.2. Nici un membru nu poate să ia parte la lucrările Organismului sau să semneze un raport dacă, într-o funcție anterioară, a fost personal implicat în problema supusă concilierii.</p> <p>9.3.3. Fără a prejudicia Sub-punctul 9.3.2., rapoartele trebuie să fie adoptate de majoritatea absolută a membrilor prezenți, cvorumul fiind de 3</p> <p>Rapoartele trebuie să fie semnate de președinte și membrii care au luat parte la deliberări. Ele trebuie să fie înregistrate de Secretariat.</p> <p>Sub-punctul 9.4.</p> <p>9.4.1. Membrii Organismului trebuie să-și îndeplinească îndatoririle în mod independent, fără să țină seama sau să accepte instrucțiuni de la veun Guvern sau organism.</p> <p>9.4.2. Membrii Organismului nu pot să dezvăluie nici o informație primită de ei în timpul lucrului la Organism. Aceste informații sunt confidențiale și acoperite de obligația păstrării secretului profesional.</p>
				<p>Organismele publice care au dreptul la contracte de lucrări publice trebuie să fie statul, autorități regionale sau locale, organisme guvernate de legea publică, asociații formate din una sau mai multe asemenea autorități sau organisme guvernate de legea publică. Un organism guvernat de legea publică înseamnă orice organism:</p> <ul style="list-style-type: none"> - înființat pentru un scop precis care este în interes general, care nu are caracter industrial sau comercial și - are personalitate juridică și - este finanțat în cea mai mare parte de stat, sau de autorități regionale sau locale, sau de alte organisme guvernate de legea publică, sau este obiectul supravegherii manageriale al acestor organisme, sau având o conducere administrativă, managerială sau de supraveghere, mai mult de jumătate din membri numiți de stat, de autorități locale sau regionale sau alte organisme guvernate de legea publică.

SECTIUNEA G

REZOLVAREA DIFERENDELOR

Sectiunea G

Rezolvarea diferendelor – SAPARD

1. Orice diferend între Părțile Contractante, cu privire la acest Acord care nu este rezolvat între Părțile Contractante, va fi decis conform arbitrajului de către un Tribunal de Arbitraj în concordanță cu punctele 2 și 7 ale acestei Secțiuni.
2. Fiecare parte contractantă are dreptul să invoce procedura de Rezolvare a Diferendelor. Fiecare parte va nominaliza arbitru acestora în trei luni de la inițierea procedurii.
3. Tribunalul de Arbitraj constituit pentru fiecare caz individual va consta din trei arbitri numiți după cum urmează:
  - un arbitru va fi numit de către România,
  - un arbitru va fi numit de către Comisie,
  - un arbitru va fi numit prin acordul părților sau, dacă acestea nu cad de acord, de către Președintele Curții de Justiție a Comunității Europene.
4. Dacă una dintre Părțile Contractante nu reușește să numească un arbitru, într-o perioadă de trei luni de la primirea solicitării de arbitraj, un asemenea arbitru va fi numit de către Președintele Curții de Justiție a Comunității Europene.
5. Dacă orice arbitru numit, demisionează, decedează sau este în incapacitate de a acționa, alt arbitru va fi numit în concordanță cu punctele 2, 3 și 4 și va avea toate puterile și sarcinile arbitrului inițial.
6. Tribunalul de Arbitraj va lua în considerare legislația relevantă a Curții de Justiție.
7. Toate deciziile vor fi luate prin vot majoritar de către Tribunalul de Arbitraj. Procedura de arbitraj va fi stabilită de către Tribunal. Deciziile sale vor fi obligatorii pentru ambele Părți Contractante. Fiecare Parte Contractantă va suporta costurile propriului său arbitru și ale reprezentanților în procedurile de arbitraj; restul costurilor va fi suportat în părți egale de către Părțile Contractante.

Atestăm conformitatea prezentei traduceri cu originalul în limba engleză.

Maria Crivineanu - secretar de stat *lebarnea*

Eugen Teodorovici - director *[Signature]*

